

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 2. V Celovcu 15. februarja 1882. XXXI. tečaj.

Pridiga za I. postno nedeljo.

(Naše življenje mora biti podobno življenju Jezusovemu.)

„Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jes vam storil, tudi vi storite.“
(Jan. 13, 15.)

V o d.

Spet se približuje tisti žalostni, zraven pa tudi veseli čas, v katerem je bil naš Gospod Jezus Kristus od svojih sovražnikov vjet in nevernikom v roke dan. Gerdo so delali z njim, kakor z nobenim razbojnikom ne delajo, in veliko krivico je terpel, da pred njim in za njim nobeden človek ni take krivice terpel; zato pa je bil tudi povišan od svojega Očeta, in je oblast dosegel čez žive in mertve, da se nebo in zemlja pred njim pripogiblje in ga v globoki ponižnosti hvali in moli.

Tudi nam, ljubi moji! je čast in veselje v nebesih pripravljeno, zakaj volja nebeškega Očeta je, pravi sv. Pavelj, da bi se vsi zveličali ter tam gori pri njem se zbrali, kakor otroci okrog svojega očeta. Ali po besedah sv. pisma ne bo nobeden krone prejel, če se ne bo serčno vojskoval, ampak kakor je Jezus skoz terpljenje in vojsko v nebesa šel, tako moramo tudi mi se vojskovati s svojimi sovražniki, ki nas zalezujejo, in vedno čuti, da nas peklenski duh ne najde spati ter ljulike v naše serce ne zaseje. „Zgled sem vam namreč dal, pravi Jezus sam, da ravno tako, kakor sem jes storil, tudi vi storite.“ On pa je obilno molil in se celih štirideset dni in noči postil; tudi mi smo dolžni, posebno ta postni čas, obilno moliti in se jedi in pijače zderževati, kakor nam cerkvena zapoved zapoveduje. In da ob enem vse povem: ako hočemo veselo veliko noč

imeti, moramo z Jezusom žalovati in se po njegovem zgledu postiti, moramo mu podobni biti v mislih in djanji, v terpljenji in veselji; to vam hočem danes razložiti in v serce vtisniti.

Ako hočemo v nebesa priti, mora najprej naša duša podobna biti duši Jezusovi, to bom pokazal v I. delu; drugič pa mora tudi naše serce njegovemu sercu podobno biti, kar bote videli v II. delu.

Preden pa začnem, vas spet prosim, da me zvesto poslušate!

I. del.

Ako želimo enkrat srečni biti in nebesa doseči, moramo tako živeti, kakor nas je Jezus učil, in kakor je on sam živel; sami sebe moramo zatajiti, svoj križ zadeti in za njim hoditi, to je zapopadek vse kerščanske modrosti, kakor nam jo sv. pismo priporoča. Kakoršen je bil Jezus, naš Gospod, takošni moramo biti tudi mi, njegovi hlapci; kar je on storil, moramo storiti tudi mi, in kar je on opustil, je tudi nam treba opuščati.

Od njega vemo, da je rad molil ter včasih celo noč v molitvah prebudil; da se je rad postil ter se celih štirideset dni in štirideset noči jedi in pijače zderžal. O blagor tudi nam, če radi radi molimo in smo z zbranim duhom pri službi božji, če nas ni treba siliti, da bi v cerkev šli in sv. zakramente prejeli, ampak če z veseljem gremo, kolikorkrat imamo priložnost in nam naše dolžnosti niso na poti. Kakor je prišel k Jezusu, ko je na Oljski gori klečal, angelj božji in ga potolažil, tako bo on tudi nam svojega angelja iz nebes poslal, kateri nas bo za roko k nebesom peljal, če bomo radi in zvesto molili. — Ali ne samo z molitvijo se je treba k Bogu obrniti, ampak tudi s postom in jokom, pravi prerok Joel. Ljubi kristjani! lepo vas prosim, posnemajte Jezusa, svojega Odrešenika, in se radi postite; njegove zamere se bojte, ne pa zamere tistih malopridnežev, ki vas zavoljo vašega posta zaničujejo. Ako ste grešili in svojo nedolžnost zapravili, ne bote se spokorili brez posta; če pa še po poti nedolžnosti hodite, se ne bote dolgo na njej obderžali, če se ne bote postili.

Kakor dolgo se je prvi človek zderžal sadu, kterega mu je Bog prepovedal, tako dolgo je bil srečen in nedolžen, kakor hitro pa je v prepovedani sad vgriznil, bila je njegova sreča preč in on je bil iz paradiža veržen. V naših časih pa se nekateri najdejo, pri katerih se pust in post veliko ne razločita, ker se zjutraj in zvečer do sita najejo in menijo, da bi takoj shujšali, ko bi do poldneva ali do enajstih na tešče ostali. O tako mehkužna duša ni Jezusovi duši podobna in se zato tudi ne bo v njegovem naročji veselila.

Od Jezusa vemo, da je bil tako čist, da mu največi sovražniki niso mogli najmanjšega greha očitati, in da je bil tako ponižen, da je lahko sam od sebe rekel: Učite se od mene, zakaj jes sem krotek

in iz serca ponižen“. Čista mora tudi naša duša biti, ako hoče kedaj njegovo presveto obličje gledati. Zatorej blagor vam, mladenči! blagor vam dekliči! ki ste čistega serca in svoje počutke krotite s postom in molitvijo. Vi ste podobni Jezusu in njegovo oko z dopadanjem počiva nad vami. Kakor je nekdanj, ko je človek postal, čisto devico Marijo si za svojo mater izbral, tako še tudi zdaj le v čistih srcih prebivati hoče, in tudi v nebesih se mu le čista nedolžnost sme približati.

O da vi ne bi nikoli pozabili svoje vrednosti, ki jo imate pred Bogom! Da se ne bi nikoli pustili pregovoriti od zapeljive kače, ki je Evo pregovorila in še tudi dan današnji toliko fantov in deklet premoti in ob devištvo pripravi! Kako lahka, kako vesela bi tedaj bila vaša pot proti nebesom in kolika lepota bi vas čakala pri njem, ki je sam najlepši in v večni lepoti prebiva!

Ako pa hočete svojo čistost ohraniti, morate tudi ponižni biti, kakor je on ponižen bil. Modra vijolica vam naj bo v zgled. Vijolica večjidel med ternjem in na samotnem kraju cvete, vendar se radi sklonimo, jo vtergamo ter se nad njenim zlahtnim duhom razveseljujemo; tako mora tudi vaše življenje biti: tiho, brez vse prevzetnosti. Tam, kjer rajajo in z rokami ploskajo, kjer vinske bokale praznijo in grešne pesmi pojejo, kjer je veseli šum in hrup, tam ni za vas, v takošnih krajih roža nedolžnosti ne cvete dolgo, ampak se kmalu posuši ali zvane. Kakor rože, ki preveč košato cvetejo, se kmalu osipljejo, tako tudi dekleta, ki po širokem slovijo, kmalu poštenje zgubijo. Le spomnite se, da zala rudeča koža v kratkih letih mine in lepi černi lasje se kmalu pobelijo; čista, ponižna duša pa nikoli ne zvane, ampak je od dne do dne lepša v očeh božjih. Zavoljo tega ne skerbite preveč za take reči, ki le od danes do jutre terpijo; varujte se nečimernosti v svoji obleki, varujte se mesenega veselja; zakaj tisti, ki take reči ljubijo, niso Jezusu podobni in ne bodo imeli deleža v njegovem kraljestvu. Skerbite rajši, da bode vaša duša podobna duši Jezusovi, kakor sem vam zdaj povedal, da bote radi molili in se postili po njegovem zgledu ter zmiraj čisti in ponižni ostali; skerbite pa tudi, da bode vaše serce podobno sercu Jezusovemu, kar vam bom razložil v

II. d e l u.

Jes sem vam že velikokrat povedal, da Bog le na serce gleda, da je na sercu vse ležeče; torej si moramo prizadevati, da bo tudi naše serce, kakor naša duša, Jezusu podobno. Od Jezusovega serca pa vemo, da je vse gorelo od ljubezni do Boga; Bogu dopasti in njegovo voljo dopolnjevati, je bila njegova edina skerb, in ni imel večega veselja, kakor takrat, ko je videl, da si ljudje njegove nauke k sercu jemljejo, Boga častijo in njegove zapovedi zvesto držijo. „Vse rad terpim; je rekel, in tudi grenki smerti se podveržem, da

se bo le kraljestvo mojega nebeškega Očeta razširilo in njegova čast povišala.

Ljubi moji! ali je tudi naše serce tako? Ali je tudi naša volja vselej volji božji podveržena? Ali ljubimo tudi mi Boga črez vse? Ali ga imamo rajši, kakor vse druge reči, katere na svetu vidimo in našim očem ugajajo? — Ne vem, ampak jako dvomim, da bi bilo tako!

Koliko se vi žalostite, če vas kaka nesreča zadene ali kaka nadloga obišče; če pa v smertne grehe padete in prijaznost božjo zgubite, vas nič ne žalosti in na to kmalu pozabite. — Koliko poželenja imate vi do lepega oblačila ali do kakega vinograda ali travnika! Kako merzli in prisiljeni pa v cerkev stopite in kako mlačni ste, če je treba za božjo čast se potegniti! Kako veseli ste, če je treba na ženitnino iti, ali na kako drugo gostarijo; celi teden ali tudi več tednov zaporedoma gostujete in se nič ne bojite, da bi doma kaj zamudili; če pa vas mi opominjamo, da bi tudi med letom katerokrat k spovedi šli ali večkrat sv. obhajilo prejeli, imate polno izgovorov, da ne vtegnete, da vas ta ali una reč zaderžuje itd.! O to ni ljubezen do Boga, ampak to je posvetna in nečimerna ljubezen, in vaše serce ni podobno sercu Zveličarjevemu, ni njemu nagnjeno, ampak od njega je obernjeno, ker ni vredno ne njegove ljubezni, ne njegovega plačila.

Od Jezusovega serca vemo, da je bilo vse vneto od ljubezni do bližnjega, ker, kjer je videl kakošnega siromaka, vsakemu je pomagal in brez pomoči ni nobenega pustil. Sv. Janez pravi, da je premalo bukev, ko bi hotel vse zapisati, kar je Jezus ljudem dobrega storil. Kolikor bolnikov je videl, kolikor slepih in kruljevih je našel, vse je ozdravil, celo merliče je od mertvih zbudil. — Tako usmiljenega serca moramo tudi mi biti, ako hočemo njemu dopasti in njemu podobni biti. Če vidimo svojega soseda, da je nag, moramo ga obleči, če žalosti solze preliva, moramo mu jih obrisati, če nam je mogoče; če tega ne storimo, nismo služabniki Kristusovi in se ne smemo med njegove brate šteti. — Zavoljo tega bodite usmiljeni proti vsakemu, in storite mu dobro, kolikor morete. „Če imate veliko, pravi brumni Tobija, dajte obilno, če pa malo imate, dajte tudi malo z dobrim srcem.“ Vsak košček kruha, katerega svojemu revnemu bratu daste, velja veliko pred božjim obličjem, in vsaka kaplja vode, s katero jezik žejnega reveža ohladite, je zapisana v bukvah življenja in ne bo brez plačila ostala.

„Kdor usmiljenje skazuje, pravi sv. pismo, bode tudi usmiljenje našel.“ Kakor je nekdanj Bog Lota iz Sodome zato rešil, ker je popotnike pod streho jemal, tako bode tudi vas in vašo hišo blagoslovil, če ne bote beraču vrat zapirali, ampak ga pod streho vzeli in ga obdarovali. — Pa tudi bolnikom radi strežite in ne goderňajte, če imate ž njimi veliko opraviti. Kdor bolnikom voljno streže, jih čedi in ima skerb, da se sv. zakramenti previdijo, on si velik

zaklad za nebesa pripravlja in veliko svojih grehov izbriše. „Jes se ne vem spomniti, pravi sv. Hieronim, da bi bil katerokrat bral ali slišal, da je kedaj nesrečno smert storil, kdor je do bližnjega usmiljen bil.“ Za tega človeka namreč vsak revež moli in prosi, in ni mogoče, da Bog ne bi njihove prošnje uslišal.

In zdaj vam nimam kaj več povedati, kakor vas opomniti, da ne živite po nauku sveta, sicer bote gotovo zasli, temuč da za Kristusom hodite in se tako zadržite, da lahko s sv. Pavljem rečete: „Jes sicer živim, ali moje življenje ni več življenje tega sveta, ni več življenje počutkov in nečimernosti, ampak je življenje mojega Jezusa; Jezus živi v meni s svojimi čednostmi, svojimi nauki, s svojo gnado.“ Blagor vam, če v vašem sercu Jezus živi, tedaj bote tudi vi vekomaj živeli. Amen.

Perva pridiga za II. postno nedeljo.

(Terpljenje in nadloge so nam k zveličanju.)

„Peter pa je rekel: Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“
(Mat. 7, 4.)

V v o d.

Ljudje sploh le po veselju hrepenijo in vsak si le srečo in dobre dneve želi; terpljenja pa se vsak boji in nadlog se sleherni ogiblje, kolikor more, — to nam vsakdanje življenje kaže in tudi današnje evangelje očitno priča. Peter je le malo nebeškega veselja okusil, tako rekoč le en požirek, in vendar mu je tako dopadlo, da ne bi več rad s hriba šel, ampak hotel je ondi tri šotore postaviti in vedno tam prebivati. Zato pa tudi sv. evangelje o njem pravi, da je govoril in ni vedel kaj. In v resnici ni vedel in ni premislil, da vedna sreča in vedno veselje tukaj na zemlji ne pelje k dobremu; on ni vedel, da so vsi svetniki, kar jih je v nebesih, veliko terpeli in veliko križev in nadlog prebili. Zavoljo tega tudi Jezus Kristus njegove prošnje ni uslišal in mu le malo veselja, pa veliko terpljenja odločil.

Tudi nam, ljubi moji! Bog dostikrat hude dneve pošilja in s terpljenjem obdaja vse naše poti; kamur se obrnemo, povsod nas nesreča preganja, in veselje beži pred nami, kakor da bi se mu bili zamerili. Mi v svoji nespameti pa godernjamo in mislimo, da nas je Bog zapustil. Ko nas nevolja in žalost tare, si družega ne želimo,

kakor da bi vse težave skoro od nas odbežale ter nas spet veselje obdajalo. Ali človek obrača, pravijo, Bog pa oberne; tako je tudi v tej reči. Mi se terpljenja bojimo, Bog pa nam ga nalaga: mi si veselja želimo, Bog pa nam ga ne privoli; pa ne zato, da bi nam nagajal ali nas mučil, ampak le k naši sreči. Da to vam pokažem, bode zapopadek moje današnje pridige.

Bog nam pošilja terpljenje k zveličanju naše duše, da bi ložej v nebesa prišli.

Preden pa začnem, prosim vas, da me bote kakor drugokrat, tudi danes zvesto poslušali.

Razlaga.

Bog je neskončno dobrotljiv in ne želi družega, kakor našo časno in večno srečo; zavoljo tega nam gotovo ne bi terpljenja pošiljal, ako ne bi za nas dobro bilo, in ako bi mogoče bilo brez terpljenja v nebesa priti. Ali mi vidimo, kako redek je človek, ki se ne bi v veselju prevzel in ne na Boga pozabil; mi vidimo, da je vedna sreča škodljiva za dušo in je vzrok velikih pregreh, in ravno zato Bog našim letom mnogo grenkega primeša in vsakemu stanu njegove križe in težave odloči.

Vi, ljubi kmetje! večjidel mislite, da je kmetiški stan najbolj težaven in ima največ terpljenja, zato ste dostikrat nevoljni, da vas Bog ni v kak drugi stan postavil, ter v svoji nevolji celo kolnete in zoper božjo previdnost mermrate. Ali to ni prav, to je pregrešno. Res je sicer, to dobro vem, da vas je veliko, ki se morate z revščino boriti, ki morate dan na dan, leto na leto z žuljnatimi rokami delati, in vendar pri vsem tem še v dolgove zabredete ali komaj izhajate. Ah ljubi moji! nikar ne pozabite, kar sv. pismo pravi, da Bog tiste ljubi, katere tepe; blagor tedaj vam, če voljno svoje siromaštvo terpite, in vse svoje terpljenje Bogu darujete.

Jezus sam nam pove, da bo posvetni dobrovoljec težko v nebesa prišel, da bo ložej velika kamela skoz iglino uho prelezla, kakor bogatin skoz nebeška vrata, ter joj in gorje žuga vsem tistim, kateri se tukaj le smejejo in so dobre volje. — Tako tudi ed mnogo svetnikov beremo, da so zapustili denar, premoženje in blago, čast in veselje, in so šli v samotne puščave med skale in divje zveri, ker so vedeli, da je bolj varna pot v nebesa, ako človek v revščini in terpljenju živi, kakor pa če se debelo gosti, v žido in tanjčico zavija in na mehki postelji spava. Veliko svetnikov je celo Boga prosilo, naj bi jim bolezen ali kako drugo nadlogo poslal, da bi se ložej greha varovali in njemu zvesti ostali. Sv. Lidvina je bila silno lepega obraza in zale postave in še zelo mlada, ko so že zapeljivci začeli za njo postopati in jo v greh nagovarjati. Ona se je branila in branila, vendar ko je videla, da je nevarnost za njo vedno večja, je serčno Boga prosila, naj bi jej njeno lepoto odvzel ali jej kako

bolezen poslal. Enkrat je v cerkev prišla, pred oltar pokleknila in zelo milo prosila: „Moj Bog! jes prej ne vstanem tukaj spred tebe, dokler me ne uslišiš in mi kakošnega terpljenja ne pošlješ.“ In Bog jo je uslišal, ker komaj je iz cerkve stopila, je padla, si rebro zlomila ter dolgo-dolgo bolna ležala. Vsi so jo milovali in djali: „Škoda za njo; tako mlada in zala je, pa nima nobenega veselja na svetu.“ Ona pa je zmiraj rekla: „Hvala Bogu za to bolezen; ko ne bi te boleznii imela, Bog ve, v kakošne grehe bi že bila zabredla. Zdaj sem sicer na telesu bolna, pa moja duša je zdrava in jes sem svojo nedolžnost ohranila, katero imam rajši, kakor vse drugo na svetu.“

V naših časih pa imajo dekleta večjidel le to skerb, kako bi prav zale bile in vsem dopadle; zato se nečimerno napravljajo in moškemu spolu nastavljajo, med tem pa je njihova duša bolna in njih nedolžnost umira ali pa so jo že pokopale. Zavoljo tega bi bilo za marsikaterega fanta, za marsikatero dekle dobro, ko bi jih kakošna bolezen zgrabila; ker zdravi ne porajtajo na nobeno besedo ne starišev in ne duhovnov, bolezen pa bi jim morebiti oči odperla in jih k pameti pripravila. „Dobro je za mene, pravi prerok David, da si me ponižal, zakaj zdaj bom tvoje zapovedi bolj spoznaval in deržal.“

Koliko da terpljenje človeku pomaga, vidimo posebno na prvih kristjanih. Oni so bili preganjani od enega kraja do drugega, in nobeno uro si niso bili svesti svojega življenja, zato pa so tudi bili vsako uro na smert pripravljeni ter so tako sramožljivo in nedolžno živeli, da zdaj marsikdo, ki od njihovega življenja sliši, pravi: „V naših časih ni več mogoče, tako živeti in se tako skerbno greha varovati, kakor nekdam.“ — Ali le mlačnost, le zanikernost more kaj takega reči. Če nas nadloge zadenejo, moramo jih ravno tako poterpežljivo prenašati, kakor so jih oni prenašali, in čisto in nedolžno živeti, kakor so oni živeli, sicer se ne bomo ž njimi v nebesih veselili. Jezus ni samo prvim kristjanom rekel, da ne smejo nesramnih pogledov imeti, in da vsak, kdor žensko s poželjivim očesom pogleda, je že grešil ž njo, ampak tudi nam je to rekel, in kdor tedaj v svojih pogledih nobene sramožljivosti nima, bode pogubljen, naj živi zdaj ali bi živel v prvih časih.

Pijanost, nečistost, napuh in lakomnost so bile vedno med naglavne grehe štete, in kdor bi bil tudi med prvimi kristjani kaj takega storil, ne bi bil zveličan, kakor tudi v naših časih ne bo. „Ne motite se, bratje moji! pravi sv. Pavelj, nobeden nečistnik, nobeden prešestnik, nobeden goljuf, nobeden pijanec ne bo videl nebeškega kraljestva“. Iz tega lahko spoznate, da naša vera ne dela nobenega razločka med zdajnimi in poprejšnimi ljudmi; ravno tiste zapovedi, katere so nekdam imeli, imamo še zdaj, in ravno tiste evangeljske nauke, katere so nekdam učili, učimo in pridigamo še tudi dandanešnji. Zatorej vam zopet rečem: „Ne bojte se terpljenja, ne bojte se boleznii, če vam jo božja roka pošlje; zmiraj je lažej

v terpljenju Boga služiti in svojo dušo zveličati, kakor pa v veselji in dobri volji.

Dokler je zgubljeni sin dosti denarja imel, je tudi slabo živel in v razuzdanih društvih se zderževal; lakota in revščina pa sta ga spametovale, da se je res skesan k očetovi hiši vernil in na kolnih očeta za odpuščenje prosil. — Dokler je Izraelcem vse po volji in sreči šlo, so radi na Boga pozabili ter v malikovanje zabredli, ko pa so v Babilonski sužnosti zdihovali, se jim je pamet razjasnila ter so spet k pravemu, živemu Bogu začeli svoje roke stegovati.

Tako je tudi med nami. Nekaterim se dobro godi, so zdravi, imajo dosti jesti in piti, pa iz same baharije ne vejo, kaj bi počeli. Ko so dobre letine, ko je dosti vina in žita, je tudi veliko požrešnosti in obilno pijancev, ki se z nobenim naukom in nobeno spovedjo ne dajo poboljšati; ko pa huda leta pridejo ali jim upniki vse prodajo, se vendar včasih spametujejo ter spoznajo, da je še večji Gospod nad njimi, kateremu mora vsaka stvar pokorna biti.

Zatorej ljubi moji! če imate toliko, da preživite in pošteno oblečete sebe in svoje domače, imate zadosti, kaj še več potrebuje? Bogastvo, pravi sv. Frančišek, ni družega, kakor ternje za človeka; kolikokrat se mora zbosti, kolikokrat žulje imeti, preden kaj vkup spravi, in potem spet, koliko skerbi, da mu ne bi kdo kaj vkradel ali poškodoval? Zato si tudi Jezus, kralj nebes in zemlje, ni bogastva izvolil, in tudi ne veselja, ampak v vednem pomanjkanju in v hudem terpljenju je živel, in ko ga je enkrat nek bogat mladeneč vprašal, kaj mu je treba storiti, da bi v nebesa prišel, dal mu je ta odgovor: Ako bočes popolnoma biti, zapusti in prodaj vse, kar imaš in daj ubogim, ter hodi za menoj; za to boš dobil zaklad v nebesih, katerega ti ne bo nihče mogel odvzeti. In tudi nam je rekel: „Zveličani so ubogi v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo.“ Amen.

Druga pridiga za II. postno nedeljo.

(Tabor in Kalvarija. Sostavil in govoril M. Lendovšek, ptujski vikarij.)

„In jih pelja na visoko goro.“ (Mat. 17, 1.)

V v o d.

Kako neki pride to lepo in veselo evangelje o nebeškem spremljenju našega Gospoda Jezusa Kristusa v ta žaliostni postni čas? v ta čas ostre pokore in duhovnega križanja? Tam na velikem

oltarju postavlja sv. cerkev pred naše oči podobo križanega Zveličarja, podobo groznega ponižanja in njegove največe nečasti — tukaj v sv. evangelju pa ravno istega Gospoda Jezusa Kristusa v nepopisljivem nadzemeljskim veličanstvu, v nebeški lepoti in božji glorijski! Tukaj na Taborju kralj veličanstva, tam na Kalvariji s ternjem kronani kralj zaničevanja na sramotnem lesu sv. križa. — O neizmerna skrivnost! O prečudna, tajna vez, ki vežeš sijajni Tabor s kervavo Golgoto!

Izvoljene duše Jezusove! prijazno vas vabim, preišljajte kratek čas te božje skrivnosti z menoj.

Teci, o predragocena sv. rešnja kri iz Jezusovih ran, s teboj za nas potrebna gnada božja! O Marija, žalostna mati, pomagaj nam!

I. del.

Je li mogoče, da se nahaja kakošna tajna, skrivnostna vez med Taborjem in Kalvarijo? Poslušajte, ljubljene kristjani moji! potem pa sami razsodite.

1. Tukaj na Taborju, glejte, se njegovi aposteljni ne morejo nasititi njegovega gledanja; pozabivši na ves ostali svet bivali bi radi vedno tu in neprenehoma uživali rajsko lepoto Jezusovo. Peter je spregovoril in djal: Gospod! tukaj nam je dobro biti itd. Tam na Kalvariji bil je Jezus zapuščen od vseh svojih učencev, izvzemši edinega Janeza; in Peter, ki se s Taborja ni mogel ločiti, si na Kalvarijo še blizo upal ni. Pisano je: „Vdaril bom pastirja in ovce črede se bodo razšropile.“ „Tedaj so ga zapustili njegovi učenci, in zbežali vsi.“ (Mark. 14, 50.)

2. Rajska svetloba obdajala je Jezusa na Taborju; vsa gora je žarela v prečudni nebeški luči. „Glej, svitel oblak jih je obsenčil“, tako priča sv. evangelje. Ko je pa Jezus tam na Kalvariji v groznih težavah umiral, pokrivala je črna tema vesoljno zemljo. „Solnce je otemnelo“, pripoveduje sv. Lukež (23, 45.); „od šeste ure pa je nastala tema po vsej zemlji do devete ure“ (Mat. 27, 45.).

3. Na Taborju „svetil se je njegov obraz, kakor solnce“; nedopovedljiva bila je njegova božja lepota in miloba; — na Kalvariji tam . . . ah tam je bilo s kervjo obrito, od bičev in ternja vso ranjeno Jezusovo božje lice! „Non est species ei, neque decor.“ (Is. 53, 2.) „Ni mu je ne podobe ne lepote!“

4. „Njegova oblačila bila so bela kakor sneg“, pripoveduje sv. evangelje o Jezusovem spremenjenju na gori Tabor; vse drugače pa se je godilo tam na Kalvariji: slekli so ga do kože in si razdelili njegovo obleko med seboj; on pa je moral ves nag na sv. križu za naše nesramnosti najtežavnejšo mu pokoro delati.

5. „Spremenil se je pred njimi“; ah tam na taborski višavi je božja, nebeška glorijska obdajala Jezusovo sv. glavo; njegovo oko je zerlo v obličje večnega Očeta, njegovo serce uživalo je nedopovedno

slast, veselje nepopisno! — Na Kalvariji tiščala je grozna ternjeva krona njegovo glavo, smerten strah je moril njegovo dušo, neznosna zapuščenost terla njegovo serce. „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil!“

6. Elija in Mojzes sta prišla iz rajskih višav in se na Taborju prijazno ž njim pogovarjala: dva sveta moža, izvoljena prijatelja božja! Dva razbojnika sta mu tovarša na Kalvariji, v sredi med njima na sv. križu visi.

7. „Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam dopadenje; njega poslušajte!“ Tako se je na Taborju večni Oče nebeški sam poganjal za Jezusovo čast in spoznanje med ljudmi. Tam na Kalvariji pa, ko je bil na križ pribit, ga je vse zaničevalo in zasramovalo. „Če si Sin božji, stopi doli s križa!“ itd.

Vidite toraj, ljubljeni poslušavci moji! da se resnično nahaja neka čudna skrivnostna vez med Taborjem in Kalvarijo! Kdo bi dvomil o tej reči po vsem tem, kar smo ravnokar slišali? Toda premišljajmo dalje!

II. del.

Kaj pa je hotel Gospod Jezus Kristus s svojim častitim spremlenjem, katerega nam današnje sv. evangelje popisuje? Znano vam je vsem, da so bili sv. Peter, Jakob in Janez tisti trije aposteljni, katere je Jezus najrajši in do katerih je največ zaupanja imel. Ravno te tri aposteljne je peljal Gospod nekoliko tednov pozneje na oljski gori tje v vert Getzemani, kjer so ga gledali v neizmerni britkosti ležečega na zemlji; takrat, ko je izdihoval: Moja duša je žalostna do smerti! takrat, ko je molil k svojemu Očetu: Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; takrat, ko je smertna groza kervopotne srage gnala iz njegovih sv. žilic, ko je za nas kervavi pot potil. Gledali so ga v največej revščini njegovej, ko je bil bolj podoben červu, kakor pa človeku — in glejte, ljubi moji kristjani! naj bi pri tem žalostnem pogledu ne omahovala njihova vera v njegovo božje bitje, ravno za tega voljo jim je pokazal poprej na taborski gori iskrico svoje večne gloriije, svojega veličanstva. Ta veseli pogled in živi spomin na božjo lepoto Jezusovo, katero so na Taborju gledali, vtisnil se je neizbrisljivo v njihove duše, ter jih tolažil in krepčal v onih poznejših težkih urah.

Vidite, ljubi moji kristjani! nekaj podobnega namerava tudi sv. kat. cerkev, ko svojim vernim v današnjem evangeliju kaže Jezusa — od nebeške gloriije in božjega veličanstva obdanega. Saj dobro veste, kako da imamo po želji sv. cerkve ta sv. postni čas obhajati: ostra pokora, kes in resnično žalovanje nad svojimi lastnimi, kakor tudi nad grehi celega človeškega rodu, post, pritergovanje, krotenje in zatajevanje samega sebe, neprenehano premišljevanje britkega terpljenja in smerti Jezusove, vse to zahteva sv.

cerkev od nas. Posebno pa želi od nas to nazadnje omenjeno, namreč premišljevanje sv. križa, Jezusovega terpljenja, njegovih sv. kervavih ran — vse to naj bi noč in dan pred svojim duhom imeli. Znano vam je, kako sv. cerkev sama v tem času v vseh svojih molitvah in obredih križanega Odrešenika nasleduje in na njegovem križevem potu zvesto za njim stopa; in bolj ko se približuje sv. veliki teden, globlje se ona zamišlja v sv. rane Zveličarjeve, v skrivnosti sv. križa, zagrinja se v žalost, s svojim ženinom terpi in umira. Enako živo premišljevanje Jezusovega terpljenja želi sv. cerkev tudi od svojih vernih otrok. Toraj ljuba kerščanska duša! občutljivo premišluj bolečine in britkosti Jezusove; globoko se zakoplji v njegove sv. rane! Da ti pa v tvojem žalovanju serce ne obnemore — obrni s sv. cerkvijo včas svoje oko od tužne Kalvarije proč tje na svetli Tabor; žarek te nebeške svetlobe razsvetil bo tvoje serce, in misel na prečudežno neminljivo božjo lepoto Jezusovo ti bo sladila grenki spomin njegovih groznih muk.

Ah, resnično! skrivnostipolna je vez, ki vaju druží eno k drugi, ve preblaženi gori Tabor in Kalvarija! Serce se mi raduje, ko premišlujem te tajne pote neskončne modrosti in milosti božje.

III. d e l.

Čujte, preljubljeni moji! še eno k tej duhovni zvezi, v katero je postavila sv. cerkev Tabor in Kalvarijo s tem, da daje to veselo evangelje o Kristusovem veličastnem spremenjenju ravno zdaj v tem postnem času svojim vernim oznanjevati, zakrit je za nas še neki poseben, prelepi nauk. Kaj mislite?

Glejte, hitro vam ga povem: vsi tisti, ki želijo Jezusa Kristusa nekdam v njegovi nebeški gloriiji in nepopisljivi božji lepoti gledati, morajo ga poprej tukaj na zemlji prav radi gledati v njegovi sramoti in zaverženosti, v njegovih kervavih ranah, v neznanskih bolečinah na sv. križu umirajočega!

Latinci imajo lep pregovor, ki v kratkih besedah ta nauk tako-le izrazuje: per cruce m ad lucem! To se pravi po naše: s križem k luči. Ljubezen do križanega pripeljala te bode najbolj gotovo k gledanju veličastno spremenjenega Jezusa.

Ali bi vas naj zdaj prigovarjal k zvesti ljubezni do križa Jezusovega? Ne! ni mi tega treba — saj vas dobro poznam in vem, da razun presv. rešnega Telesa nobene druge stvari pod nebom ni, po kateri bi vaše duše toliko kopernele, kakor ravno po križanem Jezusu, po njegovih svetih ranah, po njegovem prebodenem božjem sercu.

Predragi izvoljenci božji! ostanite zvesti in stanovitni v tej ljubezni do sv. križa! Vse dni svojega bivanja tukaj na zemlji moramo vedno radi premišljevati britko terpljenje Jezusovo, vendar posebno še zdaj v tem sv. postnem času, ki je ravno zato od sv. cerkve

odločen. Neki pobožen učenik nas zagotavlja, da kratka serčna in sočutna misel na terpljenje Jezusovo vtegne pred Bogom bolj zaslužna biti, kakor če bi kdo vseh sto in petdeset psalmov zmolil. Že en sam mili pogled na britko razpelo ti zamore k velikemu hasku biti. Desni razbojnik je zaupljivo in s sočutnim srcem gledal na umirajočega Jezusa in takoj je zadobil odpuščenje svojih grehov in obljubo veselega paradiza. — Longin je bil tisti nesrečni človek, ki je z grozno sulico prebodel Jezusovo desno stran — toda pogled na to strašno rano presunil ga je, da se je zgrudil na zemljo in ves skesan jel na svoje persi terkati.

Sklep.

Ljubljeni kristjani moji! Kdo izmed nas bi ne bil rad s sv. Petrom, Jakobom in Janezom tam na gori gledal Jezusovega veličastva in se s temi blaženimi aposteljni radoval njegove božje glorijske in lepote? Dragi! to, kar nam kaže sijajni Tabor, bila je le slabotna iskrica onega nedopovedljivega veselja, ki nam je v nebesih pripravljeno. Pa ne zabite nikoli, da nam je le kervava Kalvarija pridobila ono neminljivo blaženost nebeško, čije slabo ogledalo je bil izvolyjeni Tabor. Gori v nebeški, neskončno lepši Tabor pa drugega pota ni, kakor le edini ta, ki pelja čez britko Kalvarijo. Tukaj križ, tamkaj krona, tukaj žalovanje in pokora, tam veselje večno! Amen.

Postne pridige.

(Skrivnosti britkega terpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa po dotičnih praznikih sv. cerkve. V osem postnih pridigah pojasnjene. Spisal in govoril leta 1881 Anton Žlogar, mestni kaplan pri sv. Jakopu v Ljubljani.)

IV. postna pridiga.

Spomin sv. Tančice G. N. J. K. Pro festo sacrītis. Sindonis. D. N. J. C.

„Jožef je kupil tančice, in ga je snel,
in zavil v tančico in položil v grob.“
(Mark. 15, 56.)

Vvod.

a) Tretji postni petek obhaja sv. cerkev v svojih molitvah praznik sv. Tančice ali sv. (grobnega) perta, v kterega je bilo mertvo truplo zavito in v grob položeno. Tudi ta pert je dragocena svetinja britkega terpljenja Zveličarjevega; ker Kristus je v njem zapustil podobo celega telesa vtisnjeno, z vsemi udi in

ranami, kakoršno je bilo takrat, preden so ga v grob položili. — Starodavno poročilo pripoveduje, da je sv. Nikodem (eden zmed pogrebcev) po Jezusovem vstajenji ta pert k sebi vzel in v visoki časti hranil. Po njegovi smerti so ga hranili Jeruzalemski kristjani, dokler niso pred razdejanjem Jeruzalemskim (l. 70) mesta zapustili. Potem je prišel Judom v roke in je ostal dolgo pri njih. Ko so kristjani to zvedeli in jim Judje niso hoteli sv. Tančice prepustiti, prišla je ta reč pred Saracenskega kralja, kateri je takrat v Jeruzalemu gospodoval; ta je ukazal, da se ima velik ogenj zakuriti in vpričo vseh ljudi sv. pert sežgati. Ko so tedaj sv. pert v ogenj vergli, zletel je neki z ognja, nekaj časa visoko po zraku plaval in na zadnje enemu kristjanu v roke padel. — Tako je zopet prišel v oblast kristjanov in je bil hranjen v Jeruzalemu, dokler se niso Turki mesta vdrugeč polastili. Takrat ga je kraljica Sibila na Ciperski otok seboj vzela. Poslednja Ciperska kraljica ga je podarila mestu Kameriku, in od ondod je prišel v Turin na Laškem, kjer se hrani še dandanešnji in kot draga svetinja visoko časti. Na njem se razloči podoba ranjenega Jezusa. Na glavi se šteje 72 ran od ternjeve krone; čelo je vse kervavo; lica zatekla, posebno pa levo; lasje in brada nekaj izpuljeni, nekaj kervavi; gerlo zelo zateklo zavoljo železne verige; zatilnik od tegnov silno preboden; rame od križa hudo ranjene. Pogled na ta pert obuja tako sočutje, da se marsikterega serce omeči ter solze preлива.¹

b) To starodavno poročilo deloma tudi sv. cerkev odobruje, ker nanj opira svoje duhovne pesmi in molitve.² Celo pri sv. meši se na to ozira, ko moli: „O Bog, ki si nam v sv. pertu, v kterega je bilo tvoje presveto, s križa sneto, telo od Jožefa zavito, znamenja svojega terpljenja zapustil: dodeli milostljivo, da bomo po tvoji smerti in po tvojem pokopu k častitljivemu vstajenju pripeljani.“

Ker sv. cerkev naš pogled obrača tudi na te tančice, v ktere je bilo telo Kristusovo zavito, gotovo tega ne stori brez posebnega namena. Tega se bomo pa tudi mi danes prepričali, ako se ozremo

a) na prijaznost, katero je Jožef Arimatejec Zveličarju skazal, in prevdarimo

b) nauk, ki ga nam to njegovo sv. delo daje.³

Razlaga.

Vsi štiri sv. evangelisti (Mat. 27, 57—60; Mark. 15, 24—46; Luk. 23, 50—53; Jan. 19, 38—42.) nam pripovedujejo, kako se je mertvemu truplu Zveličarjevemu zadnja čast skazala. Vsi nam zanesljivo imenujejo dva velikodušna moža, ki sta obvarovala, da

¹ Cf. Življ. Krist. II. zv. str. 393. ² Cf. offic. scr. Sionis. ³ Cf. nonnulla Prijatelj 1876 pg. 93.

Jezus ni bil med križane hudodelnike pokopan; ker sicer bi ga bili oni vojaki, ki so bili odločeni, da so razbojnikoma kosti polomili, tudi v enako jamo z njima vergli. Bilo je pa to eno najsramotnejših del, ker je bil križ takrat sramotna reč, da se še rabeljni niso radi s tem pečali. — A nebeški Oče je čul nad dragim truplom svojega ljubeznjivega Sina, da je bilo častitljivo pokopano. Pač primerno je torej, da kaj izvemo od tistega moža, ki je posebno mertvemu truplu Jezusovemu to prijaznost skazal.

a) Pred 33 leti teh dogodeb na Golgoti v tisti sv. noči, ko je Sin božji v človeški podobi prišel na svet, stal je pri jaslicah bogoljuben, pravičen mož, kterega je Oče nebeški izvolil, da je sprejel Sinu božjega in mu potregel, sv. Jožef; in zdaj pri križu na Kalvariji je Bog poklical zopet dobrega moža, Jožefa iz Arimateje, da bi mertvemu truplu Sina božjega zadnjo službo opravil. Kako pomenljivo je to, in kako čudna so pota previdnosti božje!

Bil je ta Jožef iz Arimateje bogat mož in svetovalc v Jeruzalemu; bil je tudi učenec Jezusov, pa kakor sv. pismo pravi (Jan. 19, 38.) le na skrivnem, ker se je Judov in njih zasramovanja bal; pa če je bil tudi boječ, vendar se ni dal zapeljati, da bi bil v svet in krivično djanje privolil (Luk. 23, 51), ko so bili Jezusa v smert obsodili; zato mu sv. Lukež hvalo daje, da je bil dober in pravičen, kateri je tudi sam čakal božjega kraljetva. Ta Jožef je tedaj serčno šel k Pitatu in ga prosil, da bi kakor Jezusov učenec smel njegovo telo vzeti in ga pokopati. Ko Pilat to sliši, se začudi, da je Kristus že umerl. Zato pokliče stotnika (Longina), ki je bil vpričo pri Jezusovi smerti, in ga vpraša, ali je Kristus res že mertev. Stotnik pove, kako neusmiljeno so Judje z njim delali, tako da je le čudo, da ni že umerl, še preden je bil na križ pribit. Zato Pilat Jožefu telo prepusti ter mu da popolno dovoljenje, da sme s truplom storiti, kar se mu poljubi. Tako prejme Jožef prelep dar, neprecenljiv zaklad. Kdo bi mogel dopisati njegovo veselje, ko zasliši, da mu Pilat sv. Telo izroči? Zato pravi sv. Ambrož: „Sv. Matevž tega Jožefa po vsi pravici imenuje bogatega, kako bi ne bil tisti bogat, ki prejme Telo Kristusovo?“

Zahvalivši se Pilatu Jožef koj hiti nakupit platnenih tančic, da bi sv. truplo vanjo zivil. Ko je potem s svojimi služabniki ven šel proti Kalvariji, pridružil se mu je še Nikodem, tudi imeniten Jud, ud velikega zbora (sv. Pismo 5. zv. str. 176 nota 8.), ki je 100 liber mire in aloe kupil, da bi Jezusovo telo pomazilil.

b) Prišedši na goro sta z drugimi vred počastila sv. Telo Jezusovo, pa sta tudi koj pohitela ga s križa sneti, ker se je že bližala sobota, veliki judovski praznik, ob katerem je bilo prepovedano mertve pokopavati. — Ker je bilo Jezusovo telo od neštevilnih ran vse okervavljeno, obraz in lasje še zapljuvani, in ker se je bilo to zdaj že zgostilo, zato so morali pred maziljenjem sv. truplo najprej lepo z vodo izmiti. Pri tem delu usmiljenja so še le te osebe

bolj natanjko zapazile, koliko je preterpel njih blagi učenik, ker ni bilo na celem životu ni kože, ni uda, da bi ne bil ranjen.

Ko je bilo telo čisto oprano in s perti obrisano, začeli so ga maziliti in njegove rane z dišavami polniti, kakor je bila navada pri bogatih Judih (Jan. 19, 40.). In ker je bil Nikodem krog 100 liber dražih dišav prinesel in jih zavoljo bližajočega se praznika niso mogli tako hitro porabiti, zato so jih po truplu položili. (cf. Sv. pismo str. 357 sub. 28.)

Ko je bilo sv. telo (za silo) pomaziljeno, zavili so ga v tančico. Sv. Janez (19, 39.) pravi: „Vzela sta (Jožef in Nikodem) Jezusovo telo in sta ga zavila v tančico z dišavami vred“ ali kakor se bere v latinskem sv. pismu, v tanke platnene rute. Sv. Janez ne govori od ene same, temuč od več lanenih rut ali tančic (cf. et c. 20, 4—7). Zato da niso draga mazila proč odtekla ali se odcedila, povezali so namreč glavo z eno, desno roko z drugo in levo s tretjo ruto; noge pa in drugi srednji život zopet s posebno ruto. Sv. glavo je neki Marija sama z laneno pečo zavila. Še le tako pripravljeno mrtvo telo so zavili v velik pert, ki ga je bil Jožef Arimatejec nalašč zato kupil, in ga je Mati božja, preden je bil Jezus s križa snet, sama na skalnati plošči, ki je bila nekoliko proč od kraja križanja, in kjer so truplo mazilili, razgernila.¹ Ta skala maziljenja ob zahodnji strani Kalvarije se še dandanešnji visoko časti.

Z omenjenim pertom je bilo potem sv. Telo z glavo vred pokrito in zavito; in k počitku v skalnati grob položeno. S to sv. tančico so se godili tisti čudeži, kakor sem v začetku povedal; in nam je še dandanešnji ta grobni pert dragocen spominek bridkega terpljenja Zveličarjevega še tem bolj, ker se je vanj vtisnila podoba ranjenega telesa, dasiravno se ga ni neposredno dotikal,² temuč je bil le poverh drugih rut, kakor smo slišali. Zato ga pa sv. cerkev še posebno časti s tem, da obhaja „praznik presv. grobnega perta G. N. J. K.“

Pa vtegnili so jo še drugi vzroki k temu častenju nagniti, česar se bomo prepričali, ako nekoliko prevdarimo, kake nauke daje ta sv. prijaznost Jožefa Arimatejca. O tem pa v

II. delu.

1. Častitljivi nčenik Beda, govoreč o skrivnosti Jezusovega pogreba, pravi, da se je sv. katoljška cerkev od teh dveh sv. mož, od Jožefa in Nikodema naučila, kako je treba z Jezusovim sv. Telesom ravnati, kako ga prejeti, kako ga skrivnostno pokopati. — V spomin na to, da sta ta dva sv. moža Jezusovo

¹ Glej Krist. živl. II. zv. str. 382 in 392. ² l. c. pg. 394.

telo na kamnato ploščo položila, ga mazilila, ter v novo belo platno povila, je tudi sv. cerkev ukazala, da se mora oltar, kjer se najsvetejša daritev nove zaveze opravljati, po tem načinu za sv. službo pripraviti. Oltar sam pomenja Jezusa Kristusa; zato se pri posvečevanju cerkve posebno on kot glavni predmet in središče službe božje posvečuje. Zato mora tudi biti iz cele kamnite plošče, ktera se slovesno mazili z dragocenimi dišavami; va-nj se položé svetinje; vsa oltarna miza se ogerne s tremi platnenimi perti še črez tisti pert (krizmale), ki je nalašč zato narejen, da se sv. krizma, s katero je oltar pomaziljen, varuje oskrumbe. Na tako posvečenem oltarji se doprinaša najsv. daritev, t. j. ponavljanje Jezusovega terpljenja in njegove smerti. Sv. božje Telo počiva tu vselej na belem, nalašč za to narejenem, platnem pertiču, ki se ravno zato telesnik ali korporale imenuje. Nekdaj — se bere — je korporale ves oltar pokrtil in se je od zadnje (nasprotne) strani vzdignil ter črez ves kelih raztegnil. Ta, kelih zakrivajoči, del se je imenoval „palla“ in je v prvih časih bil s korporalom ena celota. Zgodovinsko nas — pravi nek pisatelj¹ — korporal spominja na plenice, v ktere je sv. Devica novorojenega Zveličarja povila in na platneni pert, v ktereja je Jožef Arimatejski mervto truplo Jezusovo zavil; in je tudi prav pomenljiva podoba sv. Telesa Kristusovega. To platno pa stoji tudi v nekaki natorni razmeri enakosti s terpljenjem in poveličanjem Gospodovim v njegovem vstajenji, ker kakor platno le z velikim trudem svojo lepo belo barvo dobi, tako je zamogla tudi Kristusova človeška natora le po velikem terpljenji dospeti k veličastnemu vstajenju. Ko se tedaj v veliki slovesni (pontifikalni) meši „Vera“ poje, vzame dijakon burso s korporalom takrat, ko se odpojó besede: „Et incarnatus est . . . et resurrexit“, ter jo častljivo nese na oltar in tamkaj razgerne, — se ta šega z ravno prepevanimi besedami kaj lepo vjema in je pripravna obuditi spomin na včlovečenje, terpljenje in poveličanje Sinu božjega.² — Pa še tudi druge posode, ki se rabijo pri daritvi sv. meše nas spominjajo onega častitljivega djanja, ki se je skazalo sv. truplu Jezusovemu. Tako nas kelih spominja med drugim na Kristusov grob; pala, s katero (zdaj mešnik ta kelih pokriva, na štirivogeljni grobni kamen; patena ali zlata skledica na tisto skledico, v kateri so bila mazila in dišave, s kterimi je bilo Kristusovo truplo maziljeno, shranjene; (korporale, na katerem stoji sv. hostija in kelih na mervvaški pert, v ktereja je bil Kristus zavil); purifikatorij ali rutica, s katero obríše mešnik kelih, nam predstavlja tančice, s kterimi so obrisali Kristusovo truplo.³ Iz tega, prelubi moji! tudi spoznate, kako sv. cerkev visoko časti sv. grobni pert in sv. tančice. — To pa spoznamo tudi iz tega, ker najbolj dragoceni zaklad, sv.

¹ Cf. de his Schuch Pastoraltheologie §. 210. ² Cf. Schuch l. c. pg. 389.

³ Razlaganje sv. meše po Boehem v Ljubljani 1875 str. 32.

Telo Jezusovo, to največjo skrivnost v ciboriji s ploščekom, ter naj sv. zakrament v tabernakeljnu tudi počiva vedno na korporalu. To posebno spoštovanje, ki se spodobi največji skrivnosti, sv. cerkev razodeva osobito veliki četertek in petek s tem, da kelih in monštranco popolnoma zagerne z velumom in sv. rešnje Telo s prelepo tančico prekrito položi v božji grob, kakor ste že tolikrat veliki teden imeli priliko videti pri ginljivih obredih.

Tako delati pri božji službi je že starodavna navada v sv. cerkvi; in sv. papež Silvester je bil dal postavo, da se drugače delati ne sme. Oziraje se na vse to lepo piše sv. Optat: „Kdo ne ve, da se pri daritvi sv. meše oltar z belim platnom pogerne, v spomin tiste drage in sv. pijaznosti, katero je Jožef Arimatejec božjemu Telesu skazal?“

Tako tedaj katoljška cerkev v spoštovanji, shranjenji sv. Telesa Gospodovega posnema pobožnega Jožefa Arimatejca. Kaj pa kliče to njegovo delo tebi v spomin, kaj se boš ti od njega naučil?

2. Veliki učenik sv. Gregor Naciancenski piše: „Ravnanje pobožnega svetovalca Jožefa mora vodilo in postava našega ravnanja biti, t. j. tudi mi moramo ravno tako skerbni biti, kakor je bil Jožef, kedar namreč v zakramentu sv. rešnjega Telesa Gospodovo Telo prejmemo. Mi se moramo varovati, v umazani pert nečiste vesti ga poviti; mi se moramo varovati, v grob hudobnega serca ga položiti, ki je polno mertvaških kosti, polno grehov.“ Častiljivi Beda pa piše: „Telo Gospodovo v belo platno poviti nič drugega ni, kakor ga s čistim srcem prejeti.“

Takrat tedaj pokopujemo Telo Jezusovo, kolikrat ga v zakramentu sv. oltarja prejmemo.

Obnernimo torej sv. prijaznost Jožefa Arimatejca na same sebe!

a) Ker je bil Jožef Arimatejec zdaj po tako velikem trpljenji in grozoviti smerti Jezusovi prepričan in popolnoma vterjen v svojem mnenji (kar je tudi očitiden sad prelite sv. kervi), da je Kristus pravi Sin božji, zato mu je hotel kot hvaležen učenec, za kterega se je zdaj tudi očitno brez strahu spoznal, ko je šel k Pilatu za mertvo telo prosit, vsaj zadnjo čast, zadnjo prijaznost skazati ter svojega Učenika obvarovati sramotnega pogreba. Njegovo ljubeče serce mu je šepetalo, da se Jezusovemu sv. Telesu spodobi častenje in spoštovanje.

In mi, predragi kristjani vemo, da je v zakramentu sv. rešnjega Telesa Jezus Kristus z dušo in s telesom, kervjo in z mesom, po božji in človeški natori resnično in bistveno pričujoč, in da ga mi, kakor nekdanj Jožef Arimatejec, v svoj grob (Mat. 27, 60), pri sv. obhajilu tudi položimo v grob svojega serca. Zato pa moramo tudi mi presv. Telesu njegovemu vedno spodobno čast in hvalo skazovati, ga počastiti, spoštovati in moliti, kakor tiste bogo-

ljubne osebe ob njegovem pogrebu; posebno hvaležnost in prijaznost pa moramo Jezusu skazati takrat, kedar pride k nam sv. obhajilu. In sicer po zgledu Jožefovem.

b) Jožef Arimatejec je po spričevanju sv. Marka (15, 46.) kupil novo platno, da bi Jezusa zavil. Ker je bil on bogat, je gotovo imel v svoji hiši dovolj belih pertov in tankega platna za svojo porabo. S tem ni hotel le naznaniti, da se to platno še nikdar ni rabilo, temuč je hotel tako rekoč pokazati, da se to za Jezusa spodobi, ki je neomadežano svetost in nedolžnost do smerti ohranil in seboj v grob vzal. — Svojih domačih tančic ni hotel za Jezusa rabiti, temuč je za-nj nalašč eno kupil ter jo popolnoma njemu daroval.

Glej kristjan! tudi ti moraš Jožefa posnemati ter si za Jezusov sprejem v sv. obhajilu kupiti novo obleko t. j. posvečujočo gnado božjo, s katero edino se smeš prikazati pred obličjem Najvišega. In kje zamoreš to novo obleko, če si prvi pri sv. kerstu prejeti pertič svetosti zapravil, kupiti? Glej v veliki zakladnici sv. katoliške cerkve se to dobi, v zakramentu sv. pokore jo zamoreš kupiti. To je tudi neogibno potrebno, ker mi beremo v evangelju (Mat. 27, 59.)

c) da je Jožef Arimatejec ne le v novo, ampak tudi v čisto tančico zavil presv. Telo Jezusovo, ko ga je že popred s svojimi bogoljubnimi pomagavci popolnoma umil in očedil vseh madežev in okervavljenj, ktere so mu zavidali njegovi sovražniki.

Predragi! kdo se ne bo pri tem spominjal, s kako očedenim, s čistim in pripravljenim srcem moramo najčistejše, brezmadežno Jagnje božje sprejeti? In najbolj gotovo se more to v sv. spovedi zgoditi; tukaj najdeš tudi ti bogoljubnega pomagaveca, kakor Jožef Nikodema, ki ti bo pomagal tvoje serce očistiti; najdeš zato od Jezusa postavljenega spovednika, ki tudi hrani v svoji oblasti zdravilne mire in aloe, kolikor je ti potrebuješ.

Zato po pravici piše sv. Krizostom:¹ „Očisti svojo dušo in pripravi svojega duha k sprejemu teh sv. skrivnost. Zakaj če bi ti dali v naročje sinu kacega kralja, oblečenega v čisto tančico in v škerlat in s šaplom na glavi, bi ti vse drugo, kar je na zemlji, od sebe vergel. In glej ti ne prejmeš sinu človeškega kralja, temuč edino-rojenega Sinu božjega samega.“ Sv. Bernard² pa piše: „Ako bi pričakoval v svoji hiši prihod pozemeljskega kralja, kako skerbno bi si prizadeval stanovanje počediti, ozaljšati in mu prijazno lice podeliti. In ali ne bo takrat, kedar nebeški kralj k tebi pride, tvoja skerb za vredni sprejem še veliko večja?“ Če se pa ti kristjan ozreš v svoje življenje, boš žalibog zapazil, da tvoje pripravljanje ni bilo Jožefovemu podobno; da si nisi dosti prizadeval, spodobnega stanovanja pripraviti za nebeškega kralja. Le pomislimo n. pr.

¹ Hom. 24 in 1. Cor. ² Sermo 56.

naslednje; ti, ki si bil sam kedaj bolnik in ti, ki si imel kedaj že bolnika v oskerbi; kako sta sprejela Telo Gospodovo, ki ga vam je prinesel njegov namestnik! Ne morem si kaj, da bi ne pograjal gerde razvade, ki se je tu in tam vgnjezdila pri previdenji bolnikov. Ne da bi hotel koga žaliti — a nas duhovnikov dolžnost je govoriti in svariti. Večkrat se primeri, da Jezusa v hiši, kamur gre previditi bolnika, ne sprejmejo dostojno, kakor se največjemu kralju spodobi. Takrat ko že duhoven na sobni prag stopi, takrat se hitro verže kak umazan pertič na mizo in ako te ni v sobi, na kako omaro. Po sobi je vse križem razmetano in nesnažno. Kaj ne, če bi se ti napovedal imeniten gospod, kralj, papež, škof, v obisk, bi si gotovo prizadeval svoje stanovanje počediti za časa, zato da bi te ne prehitel in da bi ga spoštljivo sprejel. In ko pride Zveličar sam k tebi, se zadnji trenutek pripravljáš. Ko že na vratih stoji, takrat hočeš vse pospraviti? Ali ni Jožef Arimatejec z vsem potrebnim se prej preskerbel, da bi Jezusu spodobno čast skazal? In nikakor se ne moreš izgovarjati, da je duhovnik z Bogom prehitro prišel. Vprašam: ali more on takrat, ko gre v več hiš po mestu obhajati na minute zračuniti, kateri trenutek bo ravno k tebi prišel? In na dalje, kaka je tvoja dušna priprava za sv. obhajilo? Ali se ne spodobi, če ti sploh še moči pripuščajo, da vsaj nekaj časa prej moliš, bereš ali si kaj brati daš o sv. obhajilu, sosebno takrat ko ga morebiti zadnjikrat v življenji prejmeš? Ali bo Jezus pri taki zanikernosti našel dostojno počivališče v grobu tvojega serca? Pa če ti bolnik sam v tem obziru ne moreš biti Jožef Arimatejec, — morajo pa drugi tvoji, ki s teboj vkup bivajo, tvoji sosedge, biti prijazni Jožefi in Nikodemi in vsaj to zadnjo ljubav morajo tebi zavoljo Jezusa storiti, ako se tudi prej niste radi imeli in morda se celo ogibali.

Slišali ste, da je Jožef nalašč kupil novo tančico za sv. Telo. Ali to ne kliče tebi kristjan, da moraš tudi ti za Jezusa odmeniti posebni pert ter ga samo za njega rabiti, da tisto platno, na katerem počiva presv. Telo, ne pride v dotiko z drugimi vsakdanjimi rečmi? Ali Jožef Arimatejec ne uči posebno vas, vi gospodarji in gospodinje, da imate v svoji hiši en platnen pert, snažen, bel za to sveto opravilo odmenjen ter ga posodite tudi tistim, ki ne zmorejo toliko, da bi si ga omislili. — Na deželi glejte se sv. popotnica dostojniše sprejme, kakor pa po mestih; tam je za vse sosede to eden najslovesnejših trenutkov, ko Jezus pride v vas, v hišo. Zdi se, kakor bi nam to klicalo v spomin celo tisto okoljščino, da so z Jezusovim telesom pred križanjem v mestu gerdo ravnali ter ga venkaj vlekli in tista sv. prijaznost Jožefova se je Jezusovemu truplu skazala zunaj mesta, na deželi. — Ravnati bi morali mi tudi tako, kakor sv. cerkev, ki posnemaje Jožefa Arimatejca vse pertove in tančice odmenjene za službo božjo, rabi edino le zato in ko se postarajo jih sežge, da ne pridejo pozneje v dotiko z drugimi posvetnimi rečmi, ker so Najvišemu služile.

d) Pa Jožef Arimatejec ni samo v eno veliko tančico zavil sv. trupla, nego je tudi druge ude, potem ko jih je z dragimi dišavami pomazilil, s posebnimi ruticami zavil, tako da bi se ne odtekla in pogubila dišeča mazila. In še le čez vse tako ovito in pripravljeno telo se je pogernil veliki grobni pert, ki je varoval dragoceni zaklad Jezusovega trupla.

Kaj to uči kristjana? To te opominja, da se moraš po zunanje in notranje, dušno in telesno, pripraviti za sv. obhajilo. Očediti moraš vse svoje ude, snažna mora biti tvoja glava in vrat, roke in noge.

Po tvojem stanu mora biti očedena obleka, ne pa taka, kakor mnogokrat pridete iz okolice vsi pomazani z blatom skoro do pol života ter se bližate k mizi Gospodovi, kakoršni bi se še pred posvetnega imenitnega gospoda ne upali stopiti. — S telesnimi naj bodo tudi dušne moči osnažene in pripravljene. — Glava s tvojim umom naj bo Jezusu podveržena, vse misli in želje naj bodo le nanj obrnjene, vse drugo pozemeljsko takrat pusti na stran, takrat ko hočeš Jezusa prejeti, zavij s tančico svojo glavo tako, kakor bi le Jezusovo mišljenje nosila. — Tvoje roke morajo biti čiste, nobena krivica in goljufija se jih deržati ne sme, tako čedne morajo biti, kakor bi zdaj imele z Jožefom Jezusa privzdigniti ter nesti k počitku v grob tvojega serca. — Tvoje noge morajo biti tako zavarovane, da niso za nič drugzega pripravljene storiti stopinj, kakor za Jezusa in to kar je njegova sv. volja. — Tvoje operse, katero zakriva serce, sedež vsega delovanja, „naj bo obdano z oklepom pravice“ (Efež. 6, 14), da bo vneto za blaga dela, ki imajo obljubo večnega življenja. In sploh povite vse svoje ude z duhovnimi tančicami, da se vam dobra djanja, ki ste jih morebiti doprinašali, ne porazgubé, da se te drage dišave ne ocedé.

In potem bo vse telo res ozaljšano z veliko duhovno tančico, s tisto novo obleko, katero sv. Pavelj (Rimlj. 13.) zahteva od nas pisoč: „Verzimo od sebe dela teme in oblecimo orožje svitlobe . . . oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!“

Toda žalibog, sodnji dan bo ravno v tem obziru marsikaj razodel, da mnogoteri niso imeli teh duhovnih tančic, te obleke Jezusove. Takrat se bo spoznalo, da je bilo sv. rešnje Telo položeno na jezik tega ali unega mladenča, na tisti ud, ki je tolikrat bruhal iz sebe nespodobne reči kot dokaz, da je serce tudi polno gnjilobe. Takrat se bo videlo, da je Kristus prišel v serce te ali one (mlade) ženske, ki je pregrešne sladnosti vsa gorela. Ta čas se bo razodelo, kolikrat je obiskal Jezus dušo marsikterega lakomneža, čegar roka je še kervavela od potu in žuljev zatiranih revežev, in ki je veliko krivičnega blaga v svojem premoženju imel. Takrat se bo odkrila resnica, da se je Jezus z žalostjo moral skleniti z marsikterim nečistnikom, ki svojih grešnih zvez pri vseh svojih obljubah ni hotel raztergati. Skratka: Na sodnji dan se bo pokazalo, kolikrat

je pri sv. obhajilu Jezus bil djan v človeška serca, ki so bila polna mertvaških kosti, polna dušnega smradu, polna greha in hinavščine. Vsi taki kristjani gotovo niso bili oblekli Gospoda Jezusa Kristusa.

e) Slišali smo, da se je v mertvaško platno, v katero povit je naš Gospod v grobu ležal, vtisnila podoba ranjenega Jezusa, znamenja njegovega terpljenja, da se je lahko spoznalo, kdo je v njej ležal.

Tako, kristjan, se mora, ko si položil Jezusa v grob svojega serca, tudi v tebi njegova podoba vtisniti. Ko v sv. obhajilu prejmeš Telo Gospodovo, mora tvoje serce na sebi imeti znamenja, da ga je Kristus s svojo pričujočnostjo počastil. Zato se morajo v tvojem življenji tudi kazati njegove sv. čednosti, njegova ponižnost, krotkost, njegova čistost in poterpežljivost, njegova pravičnost in zmernost, njegovo usmiljenje in ljubezen, njegova vdanost v voljo božjo noter do smerti. V vsem obnašanji se moraš ravnati po Jezusovem zgledu tako da moreš z aposteljnomo (Gal. 2, 20.) reči: „Živim, pa ne jes, ampak Kristus živi v meni.“

f) In potem se bo tudi s teboj po duhovno zgodilo, kakor s sv. pertom, kterege so hoteli neverniki sežgati, uničiti na ognji, pa ni zgorel, ampak v zrak vsplaval ter slednjič padel zopet kristjanu v naročje ter bil obvarovan do današnjega dne.

Naj se tudi brezverci in posvetneži tvoji nedolžnosti, tvojemu prizadevanju po bogoljubnosti posmehujejo, naj te obrekujejo, spodjedajo ter te vničujejo pred svetom — — nič se ne boj, Gospod čuje nad pravičnim. Tvoja preganjana nedolžnost, akoravno se mora zbegana skrivati in skozi ogenj stopati, ter mora tako rekoč vzleteti proti nebu, od zgoraj pomoči pričakovaje — bo slednjič kot rahla tančica se vlegla v tvoje naročje ter ti podelila sladek počitek.

Sklep.

Tako ste slišali danes, kaj nas tista prijaznost sv. Jožefa Arimatejca uči, česa nas posebno sv. Tančica ali sv. (grobni) pert, ki je kot glavni zapopadek Jožefovega prijaznega djanja čudežno do danes ohranjen, spominja. Zato pa praznik sv. Tančice duhovno obhajajmo s sv. cerkvijo s tem, da za sprejem sv. (velikonočnega) obhajila oblečemo belo tančico čiste vesti, spokornega serca, pa da to novo obleko gnade božje nosimo ves čas svojega življenja ter jo tudi vzamemo seboj v grob — saj v resnici družega ne ponese seboj, kot reven mertvaški pert in pa dišeča mazila dobrih del (ap. 14.). A če smo s temi obloženi, bomo kakor sv. cerkev moli, z Jezusom pripeljani k častljivemu vstajenji. Amen.

V. postna pridiga.

Praznik peterih sv. Ran G. N. J. K. — Pro festo sacrorum quinque Vulnerum
D. N. J. C.

(Sv. Rane Jezusove — naše budivke.)

„Kaj so tiste rane na sredi tvojih rok.“
(Chahar 13, 6.)

V v o d.

1. Ako se govori o ranah N. G. J. K. se navadno zastopijo njegove petere sv. rane, ktere je obderžal na svojem častitljivem telesu, jih vzel seboj v nebesa ter jih bo tudi pokazal, ko bo prišel sodit žive in mertve. — Kristus je pri svojem terpljenji prejel neštivilno ran; saj veste, da se je na njem spolnilo prerokovanje: „Od podplatov pa do temena ga ni na njem zdravega uda.“ (Iz. 1, 6.) Rane je dobil pri bičanji, rane pri kronanji, rane pri suvanji in pehanji, rane pri slačenji, rane pri padcih pod križem, rane pri križanji. In ravno te zadnje so najimenitnejše in tako rekoč zapopadek vseh drugih; to so rane, ki so mu jih naredili takrat, ko so bile njegove sv. roke in noge z žebli na križ pribite, in ko je sulica vojakova prebodla njegovo stran s srcem vred. To so petere sv. Rane, o kterih navadno govorimo.

2. Že od nekdanj so jih kristjani v visoki časti imeli, kar so razodevali s tem, da so jih na britki martri poljubljevali — in kako bi tudi ne — saj jih je Marija sama visoko častila. Kakor se bere,¹ je ona, ker je dobro poznala skrivnosti sv. ran, pri mertvem Jezusu na kolena padla ter jih pobožno počastila in poljubovala. Častili so jih sv. možje, ljubljeneec Jezusov sv. Janez, Jožef Arimatejec in Nikodem, ktera sta jih z maziljenjem hotela tako rekoč celiti in svojemu Učeniku vsaj na ta način svojo hvaležnost skazati za toliko ljubezen;² častile so jih še pred pogrebom nektere pobožne žene. S kakim spoštovanjem so se morali vanje ozirati aposteljni po vstajenji Kristusovem, sosebno ko je bil njih tovariš Tomaž tako očitno osramoten od Zveličarja samega.³

3. Zato se nam ni čuditi, da jih sv. cerkev visoko časti ter se zaupljivo ozira na te cvetoče rože svojega nebeškega ženina, ki razširjajo prelepo vonjavo usmiljenja in gnade za vse njene otroke, da, za vesoljno človeštvo; in lahko razumemo, zakaj je v postnem času med skrivnostmi britkega terpljenja Jezusovega tudi petere sv. rane v premišljevanje in počestjenje izvolila.

Kot zvesti otroci sv. cerkve jih počastimo tudi mi; ozirajmo

¹ Cf. Krist. življ. II. 379, 385. ² l. c. 392. ³ cf. Krist. življ. II. 465.

se v duhu večkrat proti križanemu Zveličarju ter ga vprašajmo s prerokom Caharijem: „Kaj so tiste rane v sredi tvojih rok“ — tvojih nog in tvojega serca? In čujte, Gospod nam prijazno odgovori: Te rane so znamenja, ¹ ki naj

- a) poterjujejo vašo vero,
- b) oživljajo vaše upanje,
- c) vžigajo vašo ljubezen.

Če pa ti Gospod tako govoriš našim dušam, te bodo željno poslušale, ker tvoj glas in tvoj nauk jim podeli vselej nepopisljivo milobo in sladkost.

Razlaga.

I. Sv. rane G. N. J. K. so tako rekoč pečat resničnosti naše sv. vere; in zato so najbolj pripravne poterjati naše versko prepričanje.

a) Sv. apostelj Pavelj piše (I. Kor. 15, 14): „Ako Kristus ni vstal, je prazno naše oznanovanje, prazna tudi vaša vera.“ Na resnico vstajenja se opira tudi naša vera. — Kaj pa nam daje najboljši dokaz za resnično vstajenje Gospodovo? To so petere sv. rane, ki jih je na častitljivem telesu obderžal, jih svojim učencem pokazal, ter seboj v nebesa vzel.

Že tisti dan ob svojem vstajenji se je Zveličar prikazal aposteljnemu. Ti pa so se prestrašili ter menili duha videti, ker, akoravno se je bil že nekterim prikazal, so vendar še dvomili, da li je resnično od mertvih vstal. Zato jim Gospod reče: „Kaj ste prestrašeni in take misli obhajajo vaša serca? Poglejte moje roke in noge, da sem jes sam; potipajte in pogledjte, saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jes imam. In ko je to rekel, jim je pokazal roke in noge.“ (Luk. 24, 37.) Hotel jim je reči: Poglejte roke in noge, ki so bile na križ pribite, pogledjte rane, ki so jih žebliji naredili; pogledjte mojo prebodeno stran, potipajte moje telo, je še vedno tisto, ki je na križu viselo in bilo v grob položeno. Poglejte te rane in prepričajte se, da sem jes.

Tako je Zveličar svojim aposteljnemu pokazal svoje rane, da bi jih prepričal, da je resnično na križu terpel in umerl. S tem jim je pa tudi dokazal, da je po svoji božji vsemogočnosti od smerti vstal; zakaj ravno tisti, ki je par dni prej na križu svojo kri do zadnje kaplje pretil in od kterega resnične (ne navidezne) smerti je prebodena njegova stran pričala, je zdaj z živim telesom pred njimi stal in jim v znamenje svoje zmage črez smert kazal rane na rokah, na nogah in na strani. — Ali so zamogli ti aposteljni potem še kaj dvomiti? Ali niso bili popolnoma prepričani, da je Kristus Sin božji, da je obljubljeni Mesija, kterega je Bog na svet poslal? Ali

¹ Slov. Prijatelj 1876 pg. 99.

niso zdaj na tanjko prevideli, da se je spolnilo, kar so Mozes, preroki in sv. psalmi o Zveličarju pripovedovali, da bo namreč terpel, umerl in tretji dan od mertvih vstal?

Pa še določnejši dokaz svojega vstajenja je hotel Kristus dati svetu, da bi odvezel sleherni dvom nad to resnico. — Apostelj Tomaž prvič ni bil zraven. Ko so mu drugi pripovedovali, da so Gospoda videli, je neverno zmajeval z glavo ter rekel: „Ako ne vidim na njegovih rokah žebļjev in ne denem svojega persta v rane žebļjev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ (Jan. 20, 25.) In ko se čez osem dni Jezus zopet prikaže, reče prijazno Tomažu: „Vloži svoj perst semkaj in poglej moje roke; in podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren.“ (Jan. 20, 27.) Na ta prijazni opomin se Tomaž skesan zgrudi pred Jezusa ter ne more družega reči, kot: „Moj Gospod in moj Bog!“ (v. 28.) Zares, ti si moj Gospod, ki si te rane na križu prejel in smert prestal; ti si pa tudi moj Bog, ki si svoje telo s temi ranami zopet k življenju obudil.

Zato pravijo sv. očetje, da je Tomaž s svojimi dvomi in s svojo nevero cerkvi več koristil, kakor drugi aposteljni s svojim voljnim verovanjem. Tako je Zveličar s svojimi peterimi ranami zacelil rane dvomljivosti v sercih svojih aposteljnov in jih je vterdil v veri na svojo božanstvo. — In tako petere rane v resnici vsem dvomom in pomislekom stojé nasproti kakor stebri ter so pravi pečat resničnosti naše sv. vere.

b) Ako pa mi, dragi kristjani vse to vemo, potem pa morajo te petere rane sv. vero v Jezusa tudi v naših sercih vterditi. Kako bi mogel kristjan, ki se v te rane Jezusove ozre, ali jih v duhu gleda na bridki martri in drugih podobah Zveličarjevih, še dvomiti, da je Kristus odrešenik sveta, da je on za človeštvo umerl, in resnično od smerti vstal? Kako bi mogel še kake pomislke imeti, da li je sv. katoljška vera resnična ali ne, ko dobro ve, da ravno ta Jezus s častitljivimi ranami obdani, jo je prej učil, jo je po svojem vstajenji sv. katoljški cerkvi v varstvo izročil, v njej Petra za poglavarja postavil, da bi vso čedo na dobro pašo vodil, in ker je Gospod sam pri njej obljubil ostati vse dni do konca sveta! — Predragi moji! ali tisti kristjani ne ravnaajo še hujše in nehvaležnejše, kakor Tomaž, ki vkljub vsem dokazom božanstva in lepote naše sv. vere, vendar le ostanejo neverni in bolj verjamejo svoji slepi pameti, kakor pa Jezusovi nezmoļljivi cerkvi! In kaj bote rekli o tistih, ki se iz vseh svetih reči norčujejo, ki z brezbožneži potegnejo, ki eno ali drugo versko resnico tajijo ter svoje dozdevke še v bukvah tiskane pošiljajo med svet, da so tako mnogoterim v spodtikle! — Mi, predragi s takimi nočemo nikdar potegniti, temué se Jezusa za vselej terdno okleniti, pa tudi to svoje versko prepričanje pred vsem svetom očitno spoznavati. Z zdravo pametjo obda-

rovani človek bi moral vselej, kedarkoli sv. rane Jezusove na podobi vidi ali pa si jih v duhu predočuje, zavoljo svoje grešnosti ves potert s Tomažem se zgruditi na kolena ter zdihniti: „Moj Gospod in moj Bog!“ Jes verujem, da si ti Sin božji in Odrešenik sveta, jes verujem, da si bil na križu ranjen zavoljo naših hudobij, in da se naše dušne rane po tvojih telesnih ranah zaceliti morajo. Jes verujem, da si nam po svojih ranah in svoji smerti nebeško kraljestvo zadobil. — Zato pa hočem v tej veri živeti in umreti, ker vem, da brez vere ni mogoče Bogu dopasti in se zveličati.

II. Na to živo vero se naslanja tudi upanje odpuščanja grehov in pa upanje prihodnjega vstajenja; in s svojimi ranami hoče Jezus tudi to upanje v naših srcih oživiti.¹

Ker je Kristus naš Odrešenik, zato mi kristjani le vanj stavimo vse svoje zaupanje. Kaj pa mi od njega upamo in pričakujemo? — Mi upamo od njega odpuščanje grehov in večno življenje. Mi upamo od njega odpuščanje grehov, ker je on za naše grehe na križu umerl; mi upamo pa od njega tudi večno srečno življenje, ker je on za nas od mertvih vstal. „Jezus Kristus, naš Gospod, je bil — piše sv. Pavelj (Rimlj. 4, 25.) — izdan zavoljo naših grehov in je vstal zavoljo našega opravičenja;“ in ravno njegove sv. rane so za nas goreči jeziki, ki neprenehoma oznanujejo, da je on za naše grehe umerl in zavoljo našega večnega življenja iz groba vstal. (cf. 1. Kor. 15, 3, 4.)

a) Ko bi torej grešnik hotel obupati zavoljo svojih mnogoterih grehov, naj se v duhu vstopi pod Jezusov križ ter vpraša s prerokom: „Kaj so tiste rane v sredi tvojih rok“ — nog in serca? in s križa bo zaslišal glas: „Ranjen sem bil zavoljo vaših grehov in potert zavoljo vaših hudobij; pokorjenje je bilo nad menoj zavoljo vašega miru in z mojimi ranami ste bili ozdravljeni.“ (Iz. 53, 5.)

In v resnici, Jezusove presv. rane ozdravljajo vse naše dušne rane, ker iz teh ran se — kakor zaterjuje sv. Bernard — razumljivo glasé besede: „Gospod je prizanesljiv in velicega usmiljenja“; (4 Moz. 14, 18.) naj le grešnik na te rane svoje oči oberne z vero, z upanjem in kesanjem in kmalo bo grehov očiščen: zakaj te sv. rane Jezus kaže svojemu Očetu, da bi njegovo, zavoljo naših grehov razserdeno, serce potolažil in njegovo gnado in usmiljenje nam sprosil. Zato pravi sv. Janez (I. 2, 1): „Imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, pravičnega, in on je sprava za naše grehe.“ Ko bi bili naši grehi tudi tako številni, kakor je pesek ob morji, je Sin božji sprava za naše grehe postal. Dosti vzroka imamo sicer trepetati, a vendar ne smemo obupati nad usmiljenjem božjim. Kteri je svojega edinorojenega Sina za nas dal, ali bi nam on zavoljo njegovih sv. ran zamogel kaj odreči?

¹ Plura desuper ex Prijatelj 1876 pg. 100 sq.

Pa ne samo da Jezusove rane vživljajo naše upanje zavoljo odpuščenja grehov, ozir na te rane nas tudi obvaruje, da ne zabredemo vanje ter da lahko premagamo vse dušne sovražnike, vse skušnjave in zapeljevanja ter se tako obvarujemo dušne smerti.

Ko se je Portugalski kralj Alfons zoper pet neverskih kraljev imel vojskovati, dal mu je Jezus v sanjah serčnost in mu ukazal narediti bandero s podobo njegovih peterih sv. ran in to zastavo pred vojaščino nositi; potem bo on svoje sovražnike ravno tako gotovo premagal, kakor gotovo je Jezus sam s svojimi ranami, s svojo smertjo in s svojim vstajenjem hudobnega sovražnika premagal. In zgodilo se je tako, Alfons se je zmagovito vernil z vojske. — Tudi mi zamoremo s sv. peterimi ranami Gospodovimi vsak dan sovražnike svoje duše premagovati. Zato je rekel nek služabnik božji: „Kteregakoli skušnjava zelo moti, naj pribeži, kakor preplašen golob v rane Gospodove in tukaj naj zdihuje; tukaj naj se njegovo serce na Jezusovo serce nasloni. Ako je bilo poprej njegovo serce ošabno, tako bo ponižno postalo; je prej pozemeljske reči ljubilo, tako se bo k nebeškim nagnilo; če je bilo prej nečisto, tako bo čisto postalo; je bilo prej sovražno, tako bo krotko postalo; je bilo mlačno in leno, se bo na njegovi ljubezni vžgalo; je bilo terdovratno in okamneno, se bo vmečilo. Po sv. Jezusovih ranah bomo tedaj vedno in povsod hudobnega sovražnika premagali.“

Tako sv. rane v resnici oživljajo upanje v naših srcih; ker se z zaupljivim pogledom nanje ne samo grehov obvarujemo ter vse dušne sovražnike premagamo, ampak tudi vse dušne rane, ktere nam je (morebiti) greh vsekali, zacelimo. Če je pa tako, potem smemo tudi zaupljivo pričakovati večnega življenja.

b) Kakor je Kristus apostelnom svoje rane pokazal kot govoreča znamenja svoje smerti, tako jim je tudi pokazal kot gotovo zastavo svojega vstajenja in pa te resnice, da bo nas vse enkrat k novemu življenju obudil. Ko jim je rekel: „Poglejte moje roke in noge!“ hotel jim je reči: vi in vsi, ki bodo v me verovali, vi bote le malo časa v terpljenji in težavah na tem svetu živeli, in potem v grobu strohneli, pa upajte v me, jes vas bom iz groba spet obudil, in vam novo življenje dal; kakor sem jes zdaj neumerjoč, tako bote tudi vi živeli in z menoj poveličani. „Jes sem vstajenje in življenje — jim je bil že prej rekel — kdor v me veruje, bo živel, akoravno umerje; in kterikoli živi in v me veruje, ne bo umerl vekomaj . . . (Jan. 11, 25.) Ne čudite se temu, ker ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.“ (Jan. 5, 28. 29.) Ko je potem njih gospod in učenik sam iz groba vstal, in v znamenje svoje zmage črez smert rane na svojem telesu še ohranil, niso aposteljni

in tudi mi ne moremo več dvomiti, da se bodo tudi te besede spolnile. Kristus je vstal, tudi mi bomo vstali; Kristus živi, tudi mi bomo živeli; Kristus, naša glava, je šel v kraljestvo nebeškega veličastva, tudi mi, njegovi udje, bomo z njim poveličani. „Seje se v trohljivosti — pravi sv. Pavelj (1. Kor. 15, 42—44.) — vstalo se bo v nestrohljivosti; seje se v nečasti, vstalo se bo v časti; seje se v slabosti, vstalo bo v trdnosti; seje se živalsko telo, vstalo bo duhovno telo,“ da se bo celo večnost z Jezusom veselilo.

Preljubi, ali bi se po tem takem mogli čuditi, da so se gledé na upanje veselega in srečnega vstajenja aposteljni vselej radovali, kedarkoli so Jezusa po njegovem vstajenji videli? Ali se bomo po tem takem še čudili, da so v tem veselem upanji vse križe in težave, vsa zaničevanja in zasramovanja, vse terpljenje in celo smert veselo prestajali, in v vseh britkostih polni dušne tolažbe ostali? Zato pravi sv. Pavelj (Rimlj. 8, 18.): „Če ž njim terpimo, bomo tudi ž njim poveličani; menim namreč, da se terpljenje sedanjega časa ne da primerjati prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta.“ To je tudi naše veselo upanje; pa to upanje mora nas napeljevati „iskati, kar je zgorej, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji in ne kar je na zemlji: ker svet s svojim veseljem prejde, le kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj.“ (Kološ. 3, 1. — 1. Jan. 2, 17.) V tem veselem upanji moramo pa tudi križe in težave tega življenja poterpežljivo nositi, božje zapovedi zvesto spolnovati in v dobrem do konca stanovitni ostati, da bomo enkrat iz groba „prišli v vstajenje življenja.“ Kakošno neizrekljivo veselje bo naše serce takrat napolnovalo, kedar bomo z Jezusom sklenjeni in poveličani zamogli reči s sv. Pavljem (1 Kor. 15, 55.): Smert, kje je tvoja zmaga? Smert, kje je tvoje želo? Bogu bodi hvala, kateri nam je dal zmago po N. G. J. K.⁴

Po Jezusovih ranah smemo tedaj pričakovati odpuščenja svojih grehov, in upati enkrat veselega vstajenja in večnega življenja.

III. Sv. Bernard imenuje sv. petere rane Jezusove pet rož terpljenja Kristusovega, in te so najboljši dokaz njegove božje ljubezni do ubozega človeštva. Ako se tedaj ozremo na te sv. rane, bi morale tudi nam vžigati ljubezen do Jezusa.

a) Ko so Judje videli N. G. Zveličarja pri grobu njegovega prijatelja Lazarja jokati, so rekli: „Glejte, kako rad ga je imel!“ (Jan. 11, 36.)

Kaj bi morali pa mi reči, kristjani moji! kedar pogledamo njegove sv. rane? Ali niso to rane ljubezni? Zato po pravici kliče sv. Bernard: ¹ „Opazuj in glej rožo kervavega terpljenja, kako se rudeči v znamenje pregoreče ljubezni! Tu tekmuje terpljenje pa ljubezen; ono, da bi bolj gorelo, ta pa, da bi se bolj

¹ LL. II. Noct. in hoc off.

svetila. Glej, kako je na tem rožnatem germu cvetela naša najboljša vinska terta, porudečeli Jezus! Poglej vse telo, ali ne boš našel cvet kervave rože! Poglej eno in drugo roko, ali ne boš našel rožni cvet na obojih; ozri se na nogo, eno in drugo, ali niso rožnate? Poglej od perto stran, tudi njej ne manjka rože, akoravno je bolj bledorudeča zavoljo zmesi vode (s priteklo kervjo)... Ozri se, Oče nebeški, s tvojega svetišča in z zvišanega prebivališča nebeškega in poglej to sv. daritev, katero ti doprinaša naš veliki duhoven, sveti Sin tvoj, Gospod Jezus, za grehe svojih bratov, in prizanesi zavoljo množine naše hudobije. Spoznaj, Oče, suktnjo svojega sinu Jožefa; oh divja zver ga je končala in raztergala v svoji besnobni njegovo obleko; glej pet pomilovanja vrednih ran je v njem zapustila.⁴

Ljubezen do človeštva je tedaj Jezusu te rane na njegovem svetem telesu napravila. Saj on sam to zagotavlja v razodenji sv. Brigite in celo pravi: Jes ljubim ljudi tako silno, da, ako bi bilo mogoče, še enkrat za vsacega posebej umreti, kakor sem na križu za vse terpel, „jes bi hotel rajši še enkrat jih tako odrešiti, kakor jih zgubiti“. V znamenje te nezapopadljive ljubezni je Kristus po svoji vsemogočnosti rane na svojem telesu ohranil, jih seboj v nebesa vzel in bodo vekomaj kinčale njegovo telo. Te rane je pokazal svojim apostelnom, in njihova serca so bila potem s tako gorečo in stanovitno ljubeznijo napolnjena, da so bili pripravljene za Jezusa kri in življenje darovati.

b) In kakošne nasledke bo imel pri nas pogled sv. ran; ali bomo mi merzli in neobčutljivi ostali, če jih bomo premišljevali? Ali se ne bomo k nasprotni ljubezni vneli?

Le ozrimo se na rane njegovih rok! V teh ranah je visel na križu iz ljubezni do nas: na teh ranah so bile njegove roke razperte, ko je za nas, za svoje sovražnike, molil in se svojemu nebeškemu Očetu daroval; — in mi bi Jezusa ne ljubili? — Premislimo rane njegovih nog! Te noge, s katerimi je zgubljenih ovčic iskal ter hodil črez hrib in plan, so prebodene; s temi nogami se je dal na križ pripeti in potok kervi je v naše odrešenje tekel iz ran; — in mi bi Jezusa ne ljubili? — Premislimo njegovo od perto stran, prebodeno serce! V tem najboljšem, najljubeznivejšem sercu, ki je z vsemi žalostnimi žalovalo, z vsemi stiskanimi usmiljenje imelo, in vse ljudi iskreno ljubilo, je velika rana, iz ktere je kri in voda tekla zato, da bi vse rane naših duš zacelila; — in mi bi Jezusa ne ljubili?

Kristjani! take terdovratnosti in nehvaležnosti se mi nikdar krivih ne storimo! Zakaj „ako kdo ne ljubi Gospoda Jezusa Kristusa — pravi sv. Pavelj (1. Kor. 16, 22.) — bodi odločen.“ O da bi se nad vsemi spolnile besede sv. Bernarda, ki piše: „Sv. petere rane Kristusove ranijo najbolj terda in ogrejejo najbolj ledena serca.“ Če so bila naša serca dozdej merzla v ljubezni do Je-

zusa, ker jih je grešna skorja obdajala, o potem sklenimo že danes, da se hočemo še v tem postnem času z njim spraviti ter ga posihmal ljubiti. Sklep sv. Katarine Genueške, ki ga je bila pod križem pri premišljevanji Jezusovih sv. ran storila, mora biti tudi naš sklep: „O ljubezen, nikoli nočem storiti greha, ki je tebi toliko terpljenja pripravil.“

Sklep.

N. G. J. K. ima na svojem častitljivem telesu sv. rane zato, da bi svoje otroke v veri poterdil, njihovo upanje oživil in njihovo ljubezen vžgal. In ako bo kristjan resnobno premišljeval britko terpljenje Zveličarjevo, potem bo zmir bolj rasel v teh treh božjih čednostih, kar nam poterjujejo životopisi neštevilnih bogoljubnih duš. Da pa hoče Jezus s svojimi ranami res našo vero, upanje in ljubezen razvneti, pokazal je pri nekterih svetnikih, katerim je te čednosti poplašal z gnado, da so ta znamenja njegovih sv. ran prejeli in nosili na svojem telesu ter tako res Kristusu podobni postali. V dokaz vam za sklep navedem samo sv. Frančiška Asiskega. V njegovem življenju¹ se namreč bere — kar pripoveduje sv. Bonaventura, da je l. 1224 ob prazniku povišanja sv. Križa na svoji ljubi gori Alverniji molil. Ves zatopljen v premišljevanje povzdiguje svoje serce k Bogu v gorečem hrepenenji in sladkem soterpljenji z njim, ki je po svoji neskončni ljubezni za nas hotel križan biti. Kar zagleda visoko na nebu Serafima s šestimi peruti, ognjenimi in bliščečimi, ki je letel z neznansko hitrostjo doli proti njemu. Ko prileti do mesta v zraku blizo moža božjega, se je prikazala med perutmi podoba križanega človeka, ki je imel roke in noge raztegnene v podobi križa in na križ pribite. Dve peruti ste se mu nad glavo vzdigovali, dve ste bili razpeti k letanju, dve pa ste pokrivali celo telo. Ko je sv. Frančišek to videl, ostermi ves in neko veselje z žalostjo in bolečino mešano mu je dušo spreletelo. Z veseljem ga je napajal milosti polni pogled, s katerim ga je gledal Kristus v podobi Serafima: ali da ga je videl na križ pribitega, to mu je dušo z bolečino soterpljenja kakor z mečem prebadalo. Čez vse drugo pa se je čudil Frančišek o pogledu tako nezapopadljive prikazni, ker je dobro vedel, da se slabost terpljenja nikakor ne zлага z neumerjočnostjo Serafimskega duha. Ali zdaj mu je Bog razodel, da mu je ta prikazen pred oči postavljena zato, da bi vedel prijatelj Kristusov, da se ima spremeniti v doveršeno podobo križanega Zveličarja, ne po martranji mesa, temuč po požaru ljubezni v svoji duši. Prikazen je na to izginila, pustivši mu čudovito gorečnost v sercu, na telesu pa ravno tako čudovito vtisneno podobo znamenj na-

¹ Cf. Cvetje z vertov sv. Franč. I. str. 175, 176. II. str. 106 in dr.

šega odrešenja. Precej namreč so se mu začele kazati na rokah in na nogah znamenja žrebljev, takih, kakor jih je malo prej videl na tisti podobi križanega človeka. Ravno v sredi so se videle roke in noge prebodene z žebli, katerih glavice so bile na dlani rok in na gornji strani nog, konci pa na nasprotni strani. Glavice žeblov so bile okrogle in černe na rokah in na nogah, konci pa, ki so bili precej dolgi, so gledali iz mesa, tako, da so nazaj zakrivljeni in kakor zanetani ležali nad kožo. Tudi desna stran mu je bila prebodena, kakor s sulico; rana je bila rudeča in dostikrat je tekla iz nje kri, ki je močila svetniku oblačilo.

Tako je postal sv. Frančišek celo podoben Sinu božjemu, tako je postal v resnici serafimski. V spomin na to vtisnenje sv. peterih ran Gospodovih na telesu sv. Frančiška je papež Benedikt XI. vpeljal poseben praznik, ki ga vsa cerkev po povelji papeža Pavlja V. 17. septembra obhaja. — In če kateri svetnik, mogel je Frančišek od takrat s polno pravico ponavljati besede sv. Pavlja: S Kristusom sem na križ pribit (Gal. 2, 19.), jes nosim znamenja ran Gospoda Jezusa na svojem telesu (Gal. 6, 17.). Živim pa ne jes, temuč Kristus živi v meni. (2, 20.) Nič me ne bo moglo ločiti od ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem. (Rimlj. 8, 39.)

Akoravno navadni kristjan ne more in ne sme pričakovati, da bi se mu v enaki meri, kakor sv. Frančišku, milost božje razodevala, vendar si pa mora prizadevati, da bo s pogostim in pobožnim premišljevanjem britkega terpljenja vsaj v svoj spomin in v svoje seree vtisnil sv. petere rane, da bi se toliko bolj vnel v ljubezni do Križanega. Zato sv. cerkev spodbuja vernike, naj k žalostni Materi Mariji zdihuje:

Sveta Mati! to te prosim,
Rane Kristusa naj nosim,
Vtisni v moje jih sercé.
Naj da rane tvoj'ga Sina,
Naših grehov bolečina,
Tudi mene živo sklé.

Saj potem bomo vterjeni v svoji veri, tudi edino le v njej iskali pomoči za svoje dušne rane, v njenih milostnih zakladih bomo zadobili odpučanje svojih grehov in potolaženi bomo zerli smerti in vstajenju nasproti, ktero nas bo združilo v nerazločljivi ljubezni z Zveličarjem, čegar bliščeče petere rane bomo z vsemi izvoljenimi častili in slavili vekomaj. Amen.

Druga versta postnih pridig.

(Podoba s Kalvarije. Spisal —y— v Ljubljani.)

82

I. postna pridiga.

(„Križani Jezus“ — podoba dobrega pastirja.)

„Jes sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce.“

(Jan. 10, 11.)

V v o d

Sv. Bernardin Sijenski pripoveduje, da se je namenil nekaj blag vitez obiskovati tiste kraje, kjer je bil Sin božji Jezus Kristus rojen, kjer je bival in kjer je slednjič za nas tudi umerl. Ko je bil sv. rešnje Telo prejel in se za nevarno pot okrepeal, slekel je svojo bogato vitezko opravo, vzal popotno haljo in palico ter se podal v daljno sv. deželo. Po mnogih prestanih težavah in nevarnostih dospel je tje; hodil je potem s sveto in ljubeznipolno gorečnostjo od enega posvečenega kraja do drugega. Obiskoval je Betlehem in poljubil je zemljo, kjer je stala zibelj božjega deteta. Šel je k Jordanu in pil je iz vode, v kateri je Gospod sv. kerst prejel. Šel je tudi na goro Tabor, kjer se je Kristus spremenil, in odtod hitel je v Nazaret, kjer je Zveličar večjidel svojega življenja v sv. tihoti preživel. Potem se je obrnil proti Jeruzalemu. V velikej pobožnosti prehodil je mestne ulice, obiskal je vse križeve postaje, tako da je slednjič dospel verh Kalvarije in stopil na mesto, kjer se je Jagnje božje po triurnem smertnem boji na križu za nas darovalo.

Tu je padel na zemljo, jokal je milo, ter prelival solze sočutja, solze ljubezni. Dolgo je tako na zemlji ležal; njegovo ihtenje pa postajalo je čedalje bolj tiho in tiho, tako da je slednjič popolnoma jenjalo. — Zdaj pristopi njegov tovarš, ki ga je na popotovanji spremljeval, ga pokliče ter opomni, da je že čas za odhod. Ali blagi vitez se več ni ganil, ker bil je že v Gospodu zaspal. Ko so ga raztelesili, našli so, da je imelo serce globoko razpoko.

Sv. Frančišk Salezijan, ki tudi to dogodbo pripoveduje, pristavlja jej še besede: „Res, silno čuden je ta dogodek; vendar, ker je zgodovinsko dokazano, da se je tudi razpočilo serce zveličane Klare iz Montefalko, in ker je tudi sv. Frančišk Serafinski Zveličarjeve rane prejel, rad verjamem, da je ljubezen božja močna dovolj kaj tacega storiti.“

Ta dogodba, predragi poslušaleci! nam kaže, kam naj tudi mi v tem postnem času, ne svojih stopinj — pač pa svoje misli, svo-

jega duha obernemo. Kralj David je v svojih psalmih že popeval: „Povzdigujem svoje oči proti gori, od kjer mi prihaja pomoč.“ — Proti katerej gori? — Proti Golgati, na čigar verhu stoji sv. križ, in na njem dar božje ljubezni za grehe vsega sveta. Na tej gori hočemo se tudi mi v tem sv. času, ki je v premišljevanje Kristusovega terpljenja odločen, nekoliko pomuditi. Gledali bomo tukaj na Kalvariji razne podobe, — vse ginljivega in pretresljivega pomena, ki zelo uplivajo na človeško serce, tako da potem vodijo njegove misli in njegova dejanja.

1. „Križani Jezus“ — podoba dobrega pastirja.
2. „Levi razbojnik“ — podoba umirajočega hudobneža.
3. „Desni razbojnik“ — podoba pomilostčenega grešnika.
4. „Marija“ — podoba serčne poterpežljivosti.
5. „Magdalena“ — podoba spokorne duše.
6. „Janez“ — podoba ljubečega učenca, in
7. „Jezusov grob“ — podoba našega serca.

To je obseg naših postnih premišljevanj, ki jih v imenu Jezusovem pričnemo.

Razlaga.

I. Perva podoba, ki jo na Kalvariji gledamo je: „Križani Jezus“ — podoba dobrega pastirja. Ozrimo se torej na sv. križ in pogledjmo dobrega pastirja, kako sebe za zgubljeno ovčico daruje, in kako jej s svojo kervjo nebesa odpre.

Ena najlepših in najljubeznjivejših podob, s katerimi nam sv. pismo božjega Zveličarja zaznamnuje, je podoba dobrega pastirja. Tudi Jezus sam se dobremu pastirju primerja, ko pravi: „Jes sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce.“ Zares! dobrega pastirja se je skazal, nam, svojim ovčicam. — Pastir je šel iskat zgubljeno ovčico — človeški rod. Ne jedno uro, ne jeden dan, ne jedno leto, 33 let je hitel za njo. Iskal jo je brez prenehanja, brez počitka. Iskal jo je v betlehemskelem hlevčku, kjer je perve solzice Očetu za-njo daroval; kjer je prašal pastirje in modre, ki so k njemu prišli, če li poznajo njegovo ljubo ovco. Bil je še deček, in že je hotel v naročji svoje ljubeče matere v Egipt iskati zgubljeno ovco. Vernil se je v svojo deželo, bil je tri dni v tempeljnu, šel je k Jordanu, v puščavo in kot dober pastir prehodil je mesta in vasi, gore in planjave. Ker pa zgubljene ovčice le ni našel, postala je njegova duša žalostna — žalostna do smerti.

1. Vendar, ako hočemo Jezusovo pastirsko ljubezen in njegovo pastirsko delovanje v vsej velikosti gledati, premišljevati ga moramo v njegovej zadnji uri, kjer se je za rešitev vseh ljudi na križu daroval. Jezus, kot dober pastir je dal za nas a) vse svoje imetje.

On, ki je zemljo vstvaril, in on, ki je za dediča čez vse postavljen; On, čigar lastina so vsi biseri v morji in vsi zakladi mi-

lijonov svetov, visi v največej revščini na križu. Vsega, prav vsega so ga oropali. Da! še celo jedino obleko, ki jo je imel, so mu potegnili s telesa, in so jo mej seboj razdelili, kakor evangelisti pravijo: „Vzeli so njegova oblačila in naredili 4 dele, vsakemu vojščaku jeden del. Suknja pa je bila brez šiva, od verha sceloma tkana. Rekli so tedaj med seboj: Nikar je ne režimo, ampak vadjljajmo za-njo, čigava bode. Da se je pismo dopolnilo, ki pravi: Razdelili so moja oblačila med se, in za mojo suktnjo so vadjljali.“ Še celo prostora, kamur bi bil svojo glavo naslonil, ni imel, ker povsod ga je zbadala ternjeva krona, tako da sam pravi: „Lesice imajo svoje berloge, in ptice neba svoja gnjezda, Sin človekov pa nima, kamur bi svojo glavo položil.“ Zato visi na križu, kot najbolj ubogi izmed revnih med nebom in zemljo.

b) Dobri pastir je dal tudi vso svojo čast za nas. Sv. apostelj Pavelj piše v listu do Galačanov: „Preklet je slehern, ki na lesu visi.“ V starem času bil je križ zelo zaničevan, in ni je bilo bolj sramotne smerti, od smerti na križu. Vsakemu se je križ studil in šel je z nekako notranjo grozo memo križa. Obsojevali so samo sužnje, razbojnik in tolovaje k tej sramotnej smerti. In glejte, ljubi! tudi Jezus visi na križu. S tem je izrečena največja nečast in največje zasramovanje, ki si ga le misliti moremo: to je zapopadek vsega prekletstva. Ta, pred katerim se angelji, Serafi in Kerubi pripogujejo, kateremu je nekda Izraelj kraljevo palico ponujal in mu navdušeno klical: „Hosana sinu Davidovemu, češčen, ki pride v Gospodovem imenu!“ — Ta visi zdaj neizrekljivo osramoten in zasramovan od sto in sto, ki stojé okoli križa. „Memogredoči so ga zasramovali“, piše evangelist.

c) Jezus je prepustil svoje telo vsemu terpljenju. Ko je na križu visel, spolnile so se nad njim besede preroka Izaija (1, 6.): „Od nog do temena ni nič zdravega na njem, rana in proga in oteklina ni ne obvezana, ne z zdravilom zdravljena, ne z oljem omočena.“ O! kaj je največja bolečina in največja britkost ljudi proti bolečini in britkosti, ki jo je Gospod na križu prestati moral? Na ranah je visel, na ranah je ležal, celo telo je bila jedna sama rana. Vsak posamni ud je čutil nezmerne bolečine; bolečine na glavi, ki je bila obdana s ternjevo krono, bolečine na rokah, ki so bile neusmiljeno raztegnjene, bolečine na nogah, v katerih so tičali debeli žebli, bolečine v žilah, katere je silna vročina zdelovala. In te bolečine trajale so tri dolge, strašno dolge ure, trajale so neprestano, brez najmanje tolažbe, in nikogar ni bilo, ki bi olja vlil v njegove rane.

Najhujšo bolečino prizadeva pa vsacemu križanemu strašna žeja, ki ga zavoljo prelite kervi silno muči. V tej stiski bil je tudi naš Odrešenik in zato je milo zaklical: „Žejem sem!“ Ali, ta bolestipoln klic, ki bi bil kamenje omečil, ta klic ni ganil človeškega serca. Še kapljice vode mu niso podali, da bi bila strašno žejo nekoliko

olajšala, ampak žolča in jesiha so mu ponudili. Temu toraj, ki ljudi in živino, gore in polje s hladnim dežjem in jutranjo roso napaja, temu neusmiljeno človeško serce ne privošči požirka merzle vode. Zato je pač lahko tožil: „O vi vsi, ki memo greste po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, enaka mojej.“ „Gospod me je nogradu enako obral, kakor je govoril ob dnevu svoje serdite jeze.“ (Jer. 1, 12.)

d) Dal je za nas vso tolažbo svoje duše. „Njegova duša je žalostna,“ pravi prerok Izaija. Na križu je hotel Kristus kelih terpljenja izprazniti do dna, zato je pripustil, da je prišla grozna tema črez njegovo serce. Ko se je vlegla ta tema s svojo strašno senco na njegovo dušo ter jo napolnila z neznano britkostjo, povesilo se je njegovo trepetajoče oko na tisoče ljudi, ki so križ obdajali, toda — nihče ni razumel tega pogleda, nihče mu ni zaklical tolaživne besede gori na križ. Ker Gospod na zemlji tolažbe ne najde, oberne svoje oči proti nebu, proti sedežu svojega Očeta ter prosi za kapljico polajšanja. Toda, oh! nebesa se ne odpró. Ni ga angelja, kakor na Oljskej gori, ki bi terpečega okrepčal, še celo Oče ne pogleda svojega potertega, v hudih stiskah ihtčega Sinu. Velika britkost — ker brez tolažbe — enaka teži cele zemlje, napolnuje dušo Gospodovo: odpre svoja usta ter milo potoži: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?“

e) Dal je za nas tudi še svojo kri in svoje življenje. Ozri se na sv. križ! Vidiš li svojega ljubega pastirja kervaveti iz tisučerih rau? Vidiš, kako so se njegovi lasje v kervi sprejeli? Vidiš, kako izpod strašne ternjeve krone kri odteka, in kapljica za kapljico po bledem obličji teče? Vidiš, kako se iz velikih ran na rokah in nogah kar celi potočki kervi iztekajo? Vidiš, kako je od kervi rudeč že ves križ in tla okoli križa? Š to kervjo dal je Gospod slednjič tudi svoje življenje. — Ko so bile minule tri ure, bližal se je njegov konec. Smertna tihota navstane po vsej Kalvariji, slehernega oko vperto je v križ. Jezus obledi noter do ustnic. Še enkrat zbere vse svoje — že pojemajoče moči — in zakliče, da se stresejo gledalci, zakliče, da se stresejo tečajji zemlje in zmajè podlaga predpekla: „Dopolnjeno je.“ Zdaj pogleda proti nebu, rekoč: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.“ Njegova zadnja beseda je to, s to zadnjo besedo nagne svojo sv. glavo, nagne jo do pers, — in čudna groza šine v serca vseh: „Nagnil je svojo glavo in je izdihnil svojo dušo,“ pravi sv. evangelist Janez. — Vendar, s tem še ni končana njegova ljubezen do nas. Ko je Jezus že mertev na križu visel, pristopi nek vojak in s sulico prebode njegovo stran.

Vsa kri je že bila odtekla, iz vseh žil, iz vseh posodic se je bila že izlila; samo v serci je bilo ostalo še nekoliko kapljic. Še te kapljice hoče svetu darovati; svoje serce je dal odpreti s sulico, da izteče zadnja kri, in da imamo mi prostor v njegovem serci.

Glej toraj o kristjan! svojega pastirja na sedeži ljubezni, na

sv. križu. Kake rane so to na njegovih rokah, in na njegovih nogah? Ali niso to rože ljubezni, praša sv. Bernard, ki so cvetele v naše zveličanje? In lepa roža na njegovej sv. strani, mar ne spričuje glasno, da nas ljubi njegovo serce? Zares! ker je dobri pastir svoje ovčice ljubil, ljubil jih je do konca. Ne žebli, ampak moč njegove ljubezni ga je deržala na križu. Darovan je bil, ker je sam hotel.

2. Spoznaš li zdaj, ljubi kristjan! kako velik je bil dar, ki ga je daroval dobri pastir za svet? Moreš li tirjati večje ljubezni, da, še celo samo misliti si? Nima li prav apostelj, ko piše: „Z drago ceno smo odkupljeni.“ Nima li prav, ko pravi: „Večje ljubezni memo te nima nobeden, kakor če da življenje za svoje prijatlje?“ Morebiti, da imaš, ljubi kristjan prijatlja, ki za te daruje svoj čas, svojo zložnost, morebiti še celo svojo čast in svoje potenje. Res, veliko dobrega ti stori, Zahtevaj pa od njega njegovo kri, in ne bo ti je dal. Glej! kar ti prijatelj ne stori, storil je za te Jezus, dobri pastir. In te ljubezni bi ne hranili zmiraj v svojem serci? Ni vreden prekletstva, ki zaničuje tako ljubezen, ki svoje serce, mesto ga božjemu Sercu posvetiti, naveže na svet in greh? Kolike kazni je vreden, ki za neskončno velik dar Gospodov noče dati še malih darov, kakoršnih sv. vera od nas tirja?

II. Kaj nam je pa pridobil ta veliki dar Jezusove pastirske ljubezni? Zavoljo greha je zgubil prvi človek pravico do srečnega raja. Po storjenem grehu moral je iti Adam — in z njim vse človeštvo — skozi vrata prijetnega raja vun, kakor zgubljena ovčica nasproti večnemu pogubljenju. Zemlja je postala dolina solz in ljudje otroci krivice. Zato pravi že David v svojih psalmih: „V hudobiji sem spočet, in v grehah me je rodila moja mati.“ In sv. Pavelj piše: „Po natori smo bili otroci jeze.“ Zavoljo greha in zavoljo sklenjene obsodbe razžaljenega Boga imelo bi ostati prekletstvo večno nad vsemi ljudmi, tako strašno, da si strašnejšega misliti ne moremo. Ali Sin stopi pred najvišji sedež svojega Očeta in govori: „Moj Oče! potolažiti hočem tvojo jezo in poplačati dolg ubozega človeštva, kaj terjaš od mene, kolika mora biti cena?“ In Oče pravi: „Moj Sin! za nezmerno veliko razžaljenje, mora biti tudi nezmerno veliko zadostenje. Pojdi toraj, stopi na zemljo, vzemi človeško podobo, daj svojo kri in zavoljo tvoje prelite kervi bom ljudem usmiljen, in prekletstvo bom spremenil v blagoslov.“ Sin je slišal, kar je Oče sklenil in (Filip. 2, 7.) „sam sebe je v nič storil, podobo hlapčevo na-se vzal, človeku se vpodobil, in po zunanjem najden bil kakor človek.“ Od zibeli noter do križa se je za nas daroval, za nas je svojo kri prelil. Ta kri je bila cena našega odrešenja, s to sv. kervjo plačal je naš dolg.

1. Njegova presveta Kri je nezmerne vrednosti, neskončno ceno ima. Sv. pismo jasno to spričuje; sv. Peter piše: „Veste, da niste s strohljivimi rečmi, z zlatom ali srebrom rešeni, ampak z drago kervjo Kristusa, kakor neomadežanega in ne-

dolžnega Jagnjeta.“ (I. 1, 18—18.) In: „On je naše grehe sam nosil v svojem telesu, z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni.“ (I. 2, 24.) Sv. Pavelj pa v listu do Kološanov (2, 13.) piše: „Tudi vas, ki ste bili mrtvi v pregrehah in neobrezani na svojem telesu, je oživel, ker vam je odpustil vse pregrehe, in je zbrisal, kar je bilo zoper vas, rokopis postave, ki je zoper vas pričal, in ga je vzel zmed nas in na križ pribil.“ To resnico je tudi Kristus sam slovesno poterdil, ko je pri zadnji večerji rekel o kelhu, ki ga je v svojih sv. rokah imel: „To je kri, kri nove zaveze, ki bode za vas in njih veliko prelita v odpuščanje grehov.“ Ta kri je bila prelita, kakor smo videli, dobri pastir je dal življenje za svoje ovce, zbrisal je naše zadolženje, poplačal je naš dolg. Saj je njega predpodbila daritev, ki bi jo imel darovati Abraham v svojem ljubem sinu Izaku. Njega je zaznamovala bronasta kača, katero je Mojzes v puščavi postavil, da je vsak ozdravel, ki se je, od strupene kače pičen, va-njo ozerl. Tudi velikonočno jagnje je bilo predpodboda sadu Kristusove smerti; njegova kri je Izraeljske hiše pred morilnim angeljem obvarovala. Kristus je pravo velikonočno jagnje, čigar draga kri nam je zbrisala večni dolg. Zapišite si, dragi! ta sad Jezusove smerti globoko v svoje serce, ne pozabite nikdar, kako veliko dobroto ste skozi Jezusovo smert zadobili. Na križu pa ni bil samo naš dolg zbrisan, ampak s križa smo prejeli tudi najimennitnejše darove.

2. Postali smo a) otroci božji in b) dediči nebeškega kraljestva.

a) Iz smerti dobrega pastirja izvira nam nezmerna sreča. Ko je bila iztekla Jeznsova presveta kri, ko je bil poplačan veliki dolg s ceno, ki jo je Oče od svojega Sina tirjal, sprejel nas je Oče zopet v svojo prijaznost, spoznal nas je zopet za svoje otroke. Zato pravi sv. Janez (1, 3, 1.): „Glejte! koliko ljubezen nam je Oče skazal, da se otroci božji imenujemo, in da smo tudi to.“ Pa ne samo otroci božji smo skozi Jezusovo smert postali, ampak

b) tudi dediči nebeškega kraljestva; pravica do nebes nam je zagotovljena. Vrata nebeška, ki so bila do Jezusove smerti zaklenjena — zaperl nam jih je Adam — nam zopet odperta stojé. „Dediči božji smo, in sodediči Kristusovi.“ (Rimlj. 8, 17.) In sv. Peter pravi (I. 1, 3.): „Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki nas je zavoljo svojega velikega usmiljenja prerodil v nestrohljiv in nezvenljiv delež, prihranjen vam v nebesih.“ Po pravici nam toraj dobri pastir s križa kliče: „Kaj bi bil mogel svojemu vinogradu še storiti, in mu nisem storil?“ (Iz. 5, 4.) Vse sem tebi dal in vse tudi tebi pridobil. Za te sem dal svoje premoženje, svojo čast, svoje telo, vso tolažbo duše, kri in življenje. Ozri se na križ! S tem sem pridobil tebi odpuščanje tvojih grehov, detinstvo božje, delež večnega življenja. Zadobil sem ti bogastvo, ki te bo razveseljevalo vso večnost, ki je tako veliko, kakor nebesa. „Jes

sem dobri pastir, in sem dal svoje življenje za svoje ovce, da tudi one življenje imajo, življenje v obilnosti," pravi sv. Janez (10, 10.).

Kaj bi toraj tožili zavoljo podedovanega greha in njegovih nasledkov? Dolžno pismo, ki je zoper nas pričalo, je na križ pribito, naš dolg je poplačan, žalostna dedščina greha je poravnana, z dedščino zasluženja Kristusovega.

Sklep.

Poklekni toraj, o kristjan! h križu svojega Gospoda, skleni roki, ter reci: „O božji pastir! koliko, o koliko sem ti dolžen! Ako gledam tvoje mrtvo blede obličje, ako gledam bodečo ternjevo krono in strašne žeblje, ako gledam tvoje rane in potoke kervi, ki tečeje iz teh ran, če zraven še pomislim, da je to cena, ki je zbrisala moje grehe, da je to cena, s katero si mi nebesa kupil, potem zares ne vem, s čem bi tvojo nezmerno ljubezen do mene povrnil. Ko bi tudi vse dal, kar imam in kar premorem, manj bi bilo, kakor kapljica vode proti nezmernemu morju. Nekaj ti pa vendar hočem danes k znožji sv. križa položiti, dati ti hočem nekaj v tvoje ranjene roke. To jedno je: moje serce. Vzemi ga v dar za tvojo neskončno pastirsko ljubezen. Moje serce naj od danes naprej le tebi bije, le tebi živi. Vso ljubezen svojega serca tebi za zmiraj posvetim; da pa tega daru več nazaj ne vzamem, sprejmi ga ti v svoje presveto serce, pritisni ga na svoj križ s tistimi žebli, s katerimi so tvoje roke in noge pribite! Amen.

II. postna pridiga.

(„Levi razbojnik“ — podoba umirajočega hudobneža.)

„Eden razbojnikov, ktera sta visela, ga je preklinjal.“ (Luk. 23, 36.)

V v o d.

Najpomembnejša dogodba za nas se je veršila pred več sto leti na gori Kalvariji. Tam se je Sin božji kot dobri pastir iz ljubezni do nas daroval, in s svojo smertjo nam je pridobil nezmerno bogastvo. Zato je njegova smert sredina zgodovine časov in novo stvarjenje človeškega rodu. Tega dobrega pastirja premišljevali smo v zadnji postnej pridigi in se prepričali, da se imamo njemu za vse zahvaliti, in da je naša dolžnost služiti mu v ljubezni in zvestobi do zadnjega našega zdihljeja. In, blagor mu, ki glas svoje vesti uboga in tega vzvišenega cilja in konca nikdar iz pred oči ne zgubi!

Preganjanje, zaničevanje in preziranje, katero vsled tega od hudobnih prenašati mora, množé mu le notranji mir in vesel pričakuje smert, da ga bo s svojim dobrim pastirjem zedinila. V nebesih prejme plačilo: tamkej gleda, kar je tukaj veroval, vživa, kar je upal, ljubi, kar je tudi tukaj že ljubil in srečen je vso večnost! — Gorje pa tudi in trikrat gorje temu, ki si Kristusove smerti in njegovega zasluženja za nas v prid ne obrača, ki ozko, ternjevo pot resnice in čednosti preskoči, ki hodi po širokej cesti pregrehe, ki v svojem notranjem zaduši glas vesti, ki ga kot tožnik, priča in sodnik pogublja! Kakor hitro je mera njegovih pregreh polna, doleti ga zaslužena kazen, ker z Bogom se ni norčevati. „Temna je pot brezbožnih in oni ne vedó, kam padejo“, govori sv. pismo. Kako se spolnuje ta strašna resnica, kaže življenje v sto in sto podobah. Temu v dokaz, pogledjmo danes drugo podobo na Kalvariji: levega razbojnika — kot podobo umirajočega grešnika.

O! da bi se zbrali vsi grešniki celega sveta okoli križa levega razbojnika. Da bi se tukaj zbrali zlasti tisti grešniki, ki so globoko v pregrehah zakopani, in terdovratno zametujejo vse milosti, s katerimi Bog njihova serca ganiti hoče! Tukaj bi videli nesrečnega razbojnika, ki se na Jezusovej strani, poškropljen ž njegovo presv. rešnjo Kervjo, za zmiraj v pekel pogrezne! Lehko spoznate, dragi poslušalci! da je premišljevanje o tej resnici silno važno in resnobno; Bog daj, da bi tudi grešna serca pretresnilo in jih k pokori pripeljalo! Vstopimo se toraj v duhu blizo križa levega razbojnika, ozrmo se k umirajočemu grešniku in poslušajmo, kaj nam kliče s križa! Dve besedi razlegate se od tam doli, in, glasnejše ko grom, vdarjate na naše uho. So pa te:

I. Za slabim življenjem sledi slaba smert.

II. Za slabo smertjo sledi pogubljenje.

I. del.

O ravno tistem času in na tistem mestu sta bila z Jezusom križana tudi še druga dva, ki ju evangelisti razbojnika, tolovaja imenujejo. Jeden je bil postavljen Zveličarju na levo stran, drugi na desno. Ako levega razbojnika premišljujemo, najdemo v njem podobo umirajočega hudodelnika, ki se loči nespokorjen s tega sveta ter se večno pogubi. Tukaj se spolnuje stari pregovor: kakoršno življenje, taka smert; ali kar ravno to pomenja: za slabim življenjem sledi slaba smert. To tedaj je prvi nauk, ki ga nam daje nesrečni s križa, ta perva beseda, ki jo kliče: „Za slabim življenjem, pride slaba smert.“

a) Ako bolj natanjko pogledamo življenje levega razbojnika, najdemo strašno podobo pregreh in hudodelstev. V svojej mladosti je nesrečni popustil Boga in njegove zapovedi, ter se je vdal popolnoma svojej strasti, kamurkoli ga je peljala. Preziral je čisto

glas svoje vesti, stopinjo za stopinjo šel je v globočino hudobij, in živel je silno pregrešno. Slednjič je prišel v najslabejšo družčino, v družčino tolovajev, in postal je sam tolovaj — razbojnik. O! koliko in kako strašne hudobije je pač kot ropar počenjal, koliko nedolžne kervi je preлил! A, roka pravice ga dobi; zavoljo mnogih hudodelstev ga obsodijo k smerti. S svojim tovaršem so ga pripeli verhu Kalvarije na križ. Tukaj tedaj visi na stebru, za roki in nogi terdo privezan in gotovej — strašnej smerti izročen! Pričakoval bi pač kdo, da je ta nesrečnež v zadnjih trenutkih svojega življenja, ko se je že blela — britka smert približevala, svoje hudobije obžaloval in da privoščil dobro besedo, prošnjo kralju milosti, ki mu je visel na strani. Toda ne! Ostal je nespokoren, terdovraten, in s svojimi, že obledelimi ustnicami preklinjal je še najsvetejšega Sinu božjega. „Jeden razbojnikov pa, katera sta visela,“ piše sv. Luka, „ga je preklinjal.“

Umiraje še napolnuje mero svojih pregreh! Svojih nog ne more več premakniti, da bi šel v družbo razbojnikov, tudi svojih rok ne more več rabiti, da bi nastavljal ostri meč na persi samotnega popotnika, in glejte! zdaj vporablja voj jezik, da preklinja kralja angeljev in se mu posmehuje rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ O, kolika hudobija! A njegov konec se naglo bliža. Že prihajajo rabeljnovi hlapci, da mu polomijo kosti. Njihove roke zgrabijo velika kladva in ž njimi vdrihajo na obupajočega med glasnim zasmehovanjem okolistojecih. Mah na mah pada in kmali so zdobljeni roki in nogi; v persih mu gergra, lasje se ščetinijo, in na čelo stopi merzel pot. Oči se mu verté, zobje klepečejo, obličje se mu strašno spremeni. Zdaj odpre usta in vlije se mu črna kri. Ustnice postanejo mertvaško-bledo, jeden sam diblej še in glava razbojnikova se povesi.

O, kako strašna ločitev s tega sveta. Res, mrzaz spreletava kosti in mozek, in duša se groze kerči, ko premišljuje hudobnega na križu. Kakor je živel, tako je umerl; umerl je v grehah in doletela ga je smert, o katerej sv. pismo določno izreka, da je najhujša: „Smert grešnika je najhujša.“ Ozri se toraj, ljubi poslušavec na levi križ, poglej nespokorno-umirajočega hudodelnika! Poslušaj, kaj ti kliče! Beseda je strašna in nikoli je ne pozabi: „Za slabim življenjem pride slaba smert!“ Tudi ti, grešnik, ako boš zmiraj po poti pregrehe hodil ter svoje poboljšanje lehkomišljeno odlašal, bodeš slabo smert imel!

Da, predragi! silno se je bati, da se brezbožnim, hudobnim konec življenja hudo godi. Sv. vera uči, da mora Bog grešnika, ako hoče resnično poboljšati se, k novemu življenju zbuditi: „Kdor terdi, da zamore človek takošen kes obuditi, kakoršen je potreben, da zadobi milost opravičenja, in sicer sam, da ga sv. Duh s svojim navdihnenjem ni prehitel, brez njegove pomoči, bodi izobčen.“ Tako uči tridentinski cerkveni zbor. Spokorjenje grešnikovo je toraj po-

popolnoma odvisno od milosti božje. Milost božja mora priti kakor svitel solnčni žarek v grešnikovo serce ter otajati njegovo ledeno skorjo. Ako Bog grešniku to milost odtegne, se ne bo spreobrnil, ko bi tudi deset duhovnov s križem in štolo okoli mertvaške postelje stalo. Bo pa Bog človeku, ki je v zdravih dneh milost zametoval in s svojim hudobnim življenjem nepreghoma klical kazen božjo črez se, v zadnej uri še podelil milost spreobrnjenja? Ali jo bo? Res nam je znano, da je usmiljenje božje neiznadljivo, kakor morje v svojih največjih globočinah in da je neskončna dobrotljivost božja že marsikako zgubljeno ovčico, ki je že na robu pogubljenja stala, še v zadnjem trenutku pomilostil ter jo kot otroka zopet sprejel; a to pa tudi vemo, da je Bog ravno tako pravičen kot usmiljen in, da se ž njim, po besedah sv. pisma, ni norčevati. Strašno besedo nam kliče Duh božji v bukvah pregovorov (1, 24.): „Ker sem klical in niste hoteli, ker sem svojo roko stegoval in nihče na to gledal ni; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali: se bom tudi jes k vašemu pogubljenju smejal, in posmehoval se, ko vas zadene, česar se bojite. Kedar nadloga nanagloma pridere in poguba kakor vihar priverši; tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal.“ — Kaj drugzega naznanja ta izrek, kakor, da ima tudi usmiljenje božje svoje meje in, da Bog grešniku, katerega je 1000krat zastoj klical, slednjič tudi odtegne svojo milost? Kaj bi pa Bog tudi dosegel s tem, ko bi se umirajočemu grešniku, z vso ljubeznijo dobrega pastirja, približal ter mu odperl svoje ljubeče serce? Se ni bati, da bi nesrečnež, ki ga grešne vezi oklepajo, tudi v zadnej uri še preslišal klic milosti božje in terdovraten ostal? „Če more zamorec spremeniti svojo kožo, ali pa svoje maroge, tedaj bote tudi vi mogli storiti dobro, ko se bote hudega privadili.“ (Jer. 13, 23.) Izgled nam je levi razbojnik. Brez dvoma je Jezus Kristus v tistej uri, ko je nebesa s zemljo spravil, izlil polnost milosti v njegovo serce, a vendar je ostal terdovraten, in je šel v večnost s strašno težo svojih pregreh.

Tukaj tedaj, ljubi poslušalci lahko spoznate, kako zelo se je bati, da bo tisti, ki hudobno živi, tudi slabo umerl. Zato pravi nek imeniten cerkven učenik: „Silno se moti in nesrečno sam sebe goljufa, ki meni sveto umreti, ako ni popred kerščansko živel.“ In pri vsem tem, koliko kristjanov je, ki pričakujejo dobre smerti, čeravno na resno poboljšanje nikoli ne mislijo! A, kaj nam kliče razbojnik s križa? „Za slabim življenjem sledi slaba smert!“ Tega se imaš tudi ti, grešnik, grešnica, bati! Glej! že v svojej pervej mladosti si odvernil serce od Boga in si vergel oskrunjeni venec nedolžnosti hudobnemu duhu. V poznejših letih si slabo življenje nadaljeval in zdaj še svojim sivim lasem ne prizanašaš, ampak jih onečastuješ z grehi in razuzdanostjo. Preštej dneve, tedne, leta, ki si jih preživel v službi pekla; preštej hudobije, ki si jih storil, milosti, ki si jih zavergel! In kaj se ti je bati? Da se nad teboj

vresniči beseda razbojnikova: „Kdor slabo živi, tudi slabo umerje!“ Ta svet, dragi! je za nas čas setve, oni pa čas žetve. „Kar bomo sejali, bomo tudi v večnosti želi“, zagotavlja sv. Pavelj. „Kdor v svojem mesu seje, bo tudi od mesa trohljivost žel, kateri pa v duhu seje, bo tudi od duha večno življenje žel.“ Toda, mnogo se jih izgovarja in pravi: bomo že pozneje vse poravnali; ko bodem bolen, bom poklical gospoda in se z dobro spovedjo zopet spravil z Bogom. Dobro! a pri tem pozabi grešnik, da odlaša svoje poboljšanje na čas, o katerem še ne ve, ali ga bo dočakal, ali ne. Kdo je gospodar časa? Mar človek? O, razštej mi dneve svojega življenja, povej mi, koliko let boš še hodil po tej zemlji? Glej, zanašal se na čas, ki ni v tvoji lasti. Ako pa zdaj, nanaglooma umreš, o potem si zgubil svojo igro, ker igral in čakal si na nebesa, dobil pa strašni pekel.

Dalje, kaj moremo pričakovati o takošnji spovedi, ki jo v hudobijah zastarani grešnik opravi na smertnej postelji? Kaj malo! Akoravno mu Bog pusti še časa spovednika poklicati ter obtožiti se svojih grehov, je vendar taka izpoved silno slaba in pomanjkljiva. Grešnik, v hudih telesnih bolečinah in na pameti že oslavljen, ne ve povedati števila svojih grehov; ne more razločiti svojih nekdanjih, ničvrednih izpovedi; ni vstani zadostiti za grehe; ne more popraviti danega pohujšanja ne storjene krivice. Kaj se zgodi? Vresničijo se besede: za slabim življenjem pride slaba smert. Morebiti pa porečete: „Več izgledov nam je znanih, da so grešniki, ki leta in leta ničesa vedeti niso hoteli o Bogu in čednosti, o smerti vendar zadobili milost“. Ponavljam, kar sem že rekel, da je usmiljenje božje neskončno, in v prihodnji pridigi vam bom takošen izgled usmiljenja božjega pokazal v podobi desnega razbojnika. A zapomnite si, kar pravi sv. Avguštin: „Samo jeden je, ki se je zadnjo uro spremenil, da ne obupaš, pa le eden je, da tudi prederzno ne zaupaš.“ Silno nevarna igra je, ako pri pregrešnem življenji pričakuješ srečne smerti: to je prederznost, ki te skoraj gotovo pogrezne v pekel.

II. del.

Vsi cerkveni očetje in razlagovalci sv. pisma pravijo, ko govoré o levem razbojniku, da se je večno pogubil, in cerkev ga je svojim vernim v izgled stavila kot od Boga zaverženega grešnika. Strašna osoda je doletela tega nesrečneža! S križa šel je v pekel! Umerl je slabe smerti in njegova duša je šla doli v brezdno večnega pogubljenja, v prepad, kjer je tulenje in škripanje z zobmi, in kjer „njih červ ne umre in njih ogenj ne vgasne.“ V tem plamenu tedaj leži v neznanem terpljenji. O strašna beseda „pekel!“ Jedna sama beseda je, in koliko terpljenja, bolečin in britkosti prizadeva vso večnost! Kazen, ki jo terpé zaverženi v peklu, presega vso, tudi najstrašnejšo kazen, ki si jo človek le misliti more. Sv.

pismo jo naziva navadno z besedo: „ogenj“. „Kazen brežboznih je ogeuj in so červi.“ „Živi so bili verženi v ogenjeno jezero, kjer je žveplo gorelo.“ (Skr. raz. sv. Jan. 19, 20.) Sv. apostelj ne pravi, da so pogubljeni verhu gorečega jezera ostali, ampak, da so tako-rekoč v njegovo globočino potisnjeni in sicer tako, da je nad njimi in pod njimi in od vseh strani nezmerno goreče morje. V trenutku prešine ogenj vse luknjice telesa v vseh njegovih notranjih delih. Tako prevzame takor razbeljena peč železo ali steklo, kedar ga topé.

Nihče naj pa pri tem ne ugovarja rekoč: beseda „ogenj“ je samo podoba, ki naznanja kazen, ker s tem še ni ničesa dokazanega. Ako so že podobe peklenskih kazni tako strašne, kako strašna in grozna mora biti še le resnica! Kar pa pekel prav za prav v pekel spremeni, je večnost teh kazni. „Njih ogenj ne ugasne in njih červ ne umre“, pravi Kristus. Preteče 100, 1000 let, in še ni konca, da! še začetka večnosti ni! In 1000 in 1000 let, in zmiraj le terpi, brez upanja na konec terpljenju, to je najstrašnejša misel, to je grozni pekel, v kterega bodo obsojeni grešniki, kedar Jezus, pravični sodnik, izgovori besede: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“ Milijonkrat in milijonkrat je že zaverženi levi razbojnik proti nebu zdihnil, a nobena njegovih prošenj ni bila uslišana: prekletsvo božje teži vso večnost njegovo glavo in ogenj žge in peče vso večnost z jednako ostrostjo naprej, „Ex inferno nulla redemptio, iz pekla ni rešitve!“ Tako sledi za slabo smertjo strašna reva: večno pogubljenje,

Gorje, 100krat gorje toraj onemu, ki stori slabo smert! Naj je bil tudi na tem svetu, v tej ali onej službi, naj se je še tako med ljudmi odlikoval, naj je bil knez ali milijonar, čaka ga večno pogubljenje. Sv. pismo nas v tem natanjko podučí, ko pravi: „Kedar hudobni umre, ni za njega upanja več! (Preg. 11, 7.) Še bolj določno govori Jezus: „Ako se ne boste spokorili, se bodete vsi pogubili!“ Z mertvaške postelje v pekel. To resnico nam sv. evangelist Luka, v nekem pretresljivem izgledu tako opisuje. „Bil je bogat mož, ki se je oblačil v škerlat in tančico in se je vsak dan imenitno gostil. Prišla je pa tudi za njega poslednja ura, umrl je in bil v pekel pokopan. In ko je bil v terpljenji, je povzdignil svoje oči, in je videl od daleč Abrahama in v njegovem naročji Lazarja, kteremu v življenji še drobtine, ki so raz mize padale, privoščil ni. In on je vpil in klical: „Oče Abraham! usmili se me in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim v tem plamenu. A Abraham je odgovoril: Glej! med nami in med vami je velik prepad postavljen, tako, da nobeden od vas k nam in od nas k vam ne more.“ Tako pride za slabo smertjo večno pogubljenje. O, kolika nesreča! Imenuj mi vse terpljenje sveta; imenuj mi najbitkejše in najstrašnejše, kar je še kdaj nad človeško serce prišlo; naštej: meč, ogenj, razbeljene klešče, vse to v primeri z večnim terpljenjem še imenovanja vredno ni.

Sklep.

Ljubi poslušalci! na potu v to nesrečo, ki je noben jezik izgovoriti ne more, je toliko 1000 in 1000 ljudi. Na tej širokej cesti so vsi tisti, ki v grehah živé in svoje spokorjenje zmiraj odlašajo. Tem grešnikom in grešnicam želim danes prav k srcu govoriti: O, preden se, grešnik! iz cerkve na svojo slabo pot zopet podaš, poglej še enkrat križ levega razbojnika in poslušaj, kaj ti s pretresljivim glasom kliče v slovo: „Moja smert, tvoja smert, moj pekel, tvoj pekel!“ Nečistnik, ki svojih slabih navad in pregrešnih potov zapustiti nočeš, poslušaj, kaj ti razbojnik kliče: „Moja smert, tvoja smert, moj pekel, tvoj pekel!“ Pijanec, ki se pri slehernej priložnosti napiješ, in s svojim pijančevanjem ženo, otroke in celo soseseko pohujšuješ, čuj! kaj ti razbojnik kliče: „Moja smert, tvoja smert, moj pekel, tvoj pekel!“ Sovražni, ki že leta in leta jezo in sovraštvo gojiš do svojega bližnjega, ga vsak dan preklinjaš in mu nočeš podati roke v spravo, poslušaj, kaj ti razbojnik kliče: „Moja smert, tvoja smert, moj pekel, tvoj pekel!“ Krivičnik, ki vedno goljufuješ soseda, ki nabiraš krivičnega blaga, in na povernitev ne misliš, čuj, kaj ti levi razbojnik kliče: „Moja smert, tvoja smert, moj pekel, tvoj pekel!“ In ti grešnik, ko slišiš to strašno besedo s križa, pojdeš li še tje na staro pot, da boš služil grehu in hudobnemu duhu? O, ako le iskrica sv. vere v Boga in iskrica ljubezni do sebe v tvojem notranjem tli, pokleknil boš ter klical: „Usmili se me, o Gospod, po svojem velikem usmiljenji!“ Amen.

III. postna pridiga.

(Desni razbojnik — podoba pomiloščenega grešnika.)

„Jezus mu je rekel: Resnično ti povem, danes boš z menoj v raj.“

(Luk. 23, 43)

Vvod.

Svet poln nadlog, smert z vso svojo britkostjo, pekel s svojimi večnimi strašnimi mukami — vse to je žalostna naša dedščina zavoljo greha. V to občno revo vendar prisveti, kakor mil solnčni žarek, zagotovilo sv. pisma, ki se glasi: „Bog noče smerti grešnikov, ampak, da se spokori in večno živi.“ In „Sin človekov ni prišel pogubljat, ampak iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ Dobri pastir Jezus Kristus sam prosi svojega Očeta za nas, rekoč: „Gospod, pusti še to drevo, da ga okopljem in mu pognojim, če

morebiti še sad obrodi," ker, kakor hitro je posekano, je zgubljeno za vselej, dokler stoji, je vendar še poboljšanje mogoče. — In, da Jezus svojo ljubezen do nas še bolj pokaže, primerja se skerbnemu pastirju, ki je popustil 99 ovec in šel iskat zgubljeno ovco; primerja se varčnej hišnej gospodinji, ki je denar zgubila, a potem luč prižgala, hišo pometla in skerbno iskala, da ga je zopet našla. Kdo drugi je zgubljeni denar, kakor duša, ki je smertno grešila in se tako Bogu zgubila? Kdo drugi je zgubljena ovca, ko grešnik, ki je Boga zapustil — se toraj zgubil — ko grešnik, ki je drugod svojo srečo, zadovoljnost in zveličanje najti upal, pri tem pa zabredel na napačno pot? Kdo je dobri pastir, ki ni čakal, da bi zgubljena ovca sama nazaj k čedi prišla, ampak je sam za zgubljeno hitel, hitel za njo po raznih zmedenih potih, v strašno pustinjo, in ko jo je našel, jo je vesel na rame zadel ter nesel k čedi, tako, da se nad najdeno ovco — nad spokorjenim grešnikom — angelji in cela nebesa bolj veselé, kot nad 99terimi pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo? Kdo drugi je dobri pastir, kot Jezus Kristus?

Saj ni nikoli odpodil skesanega serca, in naj ga je težil tudi največji dolg. To nezmerno veliko svojo ljubezen do grešnikov razodel je pa še posebno zadnjo uro svojega življenja. Ginljiv izgled tega nam je desni razbojnik, ki je umerl na strani Gospodovej. Tretja podoba je s Kalvarije, ki nam jo, ljubi poslušalci! podajam v premissljevanje: podoba pomiloščenega grešnika. Zberimo se v duhu okoli križa desnega razbojnika in občudujmo velikost usmiljenja božjega. Ozrite se zlasti grešniki in grešnice k temu križu in poslušajte, kaj vam umirajoči desni razbojnik govori: dve besedi, polni tolažbe ste.

I. Grešnik more odpuščanje zadobiti.

II. Grešnik ne more dobiti brez pokore odpuščanja.

I. del.

Ako pretečeno življenje marsikakega kristjana pregledujemo, vidimo kaj tužno podobo. Tak pregled mora dušo — če že ni vso vero zgubila — napolniti z žalostjo in britkostjo. Kaj pa človek vendar vidi v pretečenem življenji? Vidi otroška leta, v katerih je bil svojeglav ter neubogljiv svojim starišem; vidi mladost polno lehkomišljenosti in razuzdanosti; vidi tje v en dan zapravljen nedolžnost, brezštevila božjih milosti, ki jih je tako rekoč z nogami teptal. Vidi mnogo pohujšanja, ki ga je dajal; duše, ki jih je zapeljal; smertne grehe, ki jih je doprinašal. Pač žalosten pogled, zlasti v poznejših letih, ko se že mrači in približuje zadnja ura. Zato pravi že pobožni Job: „Nadloga ga bo strašila, in britkost ga bo obdajala, kakor kralja, ki se pripravlja v boj.“ (15, 24.) Naj pa mar človek, potem ko je grešil, obupa in kakor nekdanj Kajn misli

in govori: „Prevelika je moja pregreha, da bi odpuščanje zadobil.“ (1. 4. 13.) Ne! tega nikakor ne sme! Poglejmo ljubi poslušalci! desnega razbojnika in poslušajmo, kaj nam govori: njegova beseda je za grešnike posebno tolaživna, ker se glasi: „Grešnik more dobiti še odpuščanja.“ Je pa temu v resnici tako?

GINLJIV izgled in prepričaven dokaz temu je ravno desni razbojnik sam. Tudi on je, kakor njegov tovarš rastel v hudobijah ter živel v brezbožnosti. Popolnoma se je spridel in postal je slednjič tolovaj, razbojnik. Kot tolovaj je zalezoval mimogredoče popotnike, napadal jih z dolgim nožem in prelival je kri nedolžnih. Sv. pismo nam sicer ne pove, kako dolgo je tako hudobno živel, vendar pa pravi, da je takošna zločinstva doprinašal, na katera je bila postavljena smertna kazen. Roka pravice je slednjič tudi njega doletela. Vklenili so ga v težko železje ter vergli v ječo. Tukaj v samotnej tamnici je imel priložnosti dovelj premišljevati svoje rope in morije. Izrekli so sodbo, glasila se je na smert. Peljali so ga ž njegovim jendako hudobnim tovarišem, poleg Jezusa na morišče. „Peljali so tudi dva druga, ki sta bila razbojnika z Jezusom venkaj, da bi bila umorjena,“ piše sv. evangelist Luka. Nikjer ne najdemo na tem potu kakega znamenja, da bi bil razbojnik obžaloval svoja hudobna dela. Prijeli so ga ter privezali na križ, da je visel med nebom in zemljo. Ali tudi v tej strašnej uri ni še obžaloval svojih hudobnih dejanj. Da, videti je bilo še celo, kakor bi bil hotel še v tej uri dopolniti mero svojih pregreh. Dva evangelista pričata, da je bil tudi ta razbojnik z Judi jednacih misli, ter da je odobril, ko so Judje zasramovali in zaničevali Jezusa. „Ravno to sta mu očitala tudi razbojnika, ktera sta bila ž njim vred križana,“ piše sv. Matevž. „In, katera sta bila ž žjim križana, sta ga zasramovala,“ piše sv. Marka. Ta razbojnik, čegar grehov je bilo brezštevila, čegar hudobij ni bilo kraja, našel je odpuščanje, Nad njim so se vresničile besede sv. Pavlja, ki pravi: „Tam, kjer je bil greh obilen, bila je še obilnejša milost.“ (Rim. 5, 20.)

Iz Jezusovega serca šinil je žarek gorke milosti v razbojnikovo serce, in v tistem trenutku vnela se je v njem britka žalost in velika bolečina. Iz dna svojega serca je zdihnil proseč: „Gospod, spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo“. Kak odgovor dobi umirajoči razbojnik na svojo prošnjo? Se li tako glasi: „dovolj časa vganjal si hudobije, in mera tvojih pregreh je že davno polna. Zato tudi zdaj v smertnih mukah nisi vreden, da te uslišim?“ O ne, ne! Čujte besedo, ki jo je zaslišal proseči grešnik: „Resnično ti povem, danes boš z menoj v raji.“ Popolno odpuščanje je to iz ust Sinu božjega. Res, vsa tvoja preteklost je kakor nabrana versta samih pregreh, ali vendar: „danes boš z menoj v raji.“ Stori si veliko hudobij, moril si z mečem in nožem, vendar: „danes boš z menoj v raji.“ Do smertne ure si bil oterpnjen in pred malo trenutki še si me preklinjal, toda vendar: danes boš z menoj v raji.“ Moral

bi sicer še neizrekljivo velik dolg poplačati, iti bi moral za 100 in 100 let v najglobokejše vice, toda: „še danes boš z menoj v raji.“

Ozri se toraj, grešnik, zaupljivo na križ desnega razbojnika. Kliče ti 1000krat blaženo besedo: „Še je mogoče doseči odpuščanje“. Da, mogoče je, dosegel ga bodeš!

V nekem mestu na Francoskem ležal je zgoraj v podstrešnej, revnej sobi, na slami mož, ki je bil ob času prekucije kervoželjen morilec. Tam zdaj leži, blizo smerti ves obupan, ko se nagloma odpro duri in duhoven v tužno izbo stopi. „Kaj hočeš tu“, se zadere umirajoči. „Rešiti te hočem“, odgovori mirno duhoven. „Z menoj nimaš ničesa opraviiti, pusti me v miru, jes sem za zmiraj pogubljen.“ „Motiš se.“ mu zopet odgovori duhoven, „saj usmiljenje božje tebi nikakor ni zaperto.“ „Ali pa veš, kdo da sem, in kaj sem storil?“ Ako si tudi grešil, kar in kolikor si hotel, vendar vem, da milost zadobiš.“ „Milost zadobim? to ni mogoče, ker čuj! svojo vero sem zatajil.“ — „Verni se zopet k pravej veri in pomagano ti bode.“ „Vžival sem vso nečisto sladnost, živel sem nesramno.“ „Obžaluj jo in ves dolg ti bode zbrisan.“ „Cerkve sem oropal, oltarje oskrunjeval, sv. posodo onečistoval.“ „Tudi to ti bode odpuščeno, ker usmiljenje božje je nezmerno.“ „Pretil sem veliko nedolžne kervi, svojo ženo in otroke sem pomoril.“ „Spokori se, in tudi to ti bo Bog odpustil in pozabil.“ „Kako praviš, pozabil, pozabil? Je li to resnično?“ Zdaj vzame duhoven sv. križ izpod svoje obleke, ter ga, proti grešniku deržeč, tako ogovori: „Poglejte tukaj svojega Odrešenika, tudi tebi veljajo te razpete roke, tudi za te je svojo kri prelil in zdaj ti kliče: kakor gotovo živim, nočem smerti grešnikove, ampak, da se spokori in živi.“ V grešnikovem serci posveti zdaj žareč milosti božje; mala iskrica vname merzlo-ledeno serce in britka solzica zaigra mu v očesi. Pripravljen je izpovedati se. Skesano je spoznal svoje pregrehe in mirno se je ločil s tega sveta, ker serce mu je reklo, da je zadobil odpuščanje.

(Konec prihodnjič.)

Cvetje iz vertov sv. Franciška.

(Konec.)

Spominja naj nas to ime nebeškega cvetja, ki so ga v vencih zmage po hudih vojskah prejeli častitljivi svetniki in svetnice redov sv. Franciška, spominja naj dišečih rož njihovih čednosti, ki so rastle in se razcvetale v vednem boju zoper zaverženega angelja, zoper zapeljivi svet, zoper lastno po izvirnem grehu popačeno nagnjenje.

In ravno to ima biti glavni namen našega lista: kerščanskih čednosti učiti, zanje navduševati s prelepimi, svitlimi zgledi našega sv. očeta Franciška in drugih svetnikov in svetnic, ki so v nje-

govih treh redovih Bogu služili. Seznaniti hočemo bravece natančneje ž njihovim življenjem in — kolikor jih mora tudi manj učenim razumljivih biti — ž njihovimi spisi v priprostih prestavah. V prvem letniku bomo priobčevali v ta namen povesti iz življenja sv. Frančiška in njegovih svetih tovaršev, to je, prvi del slovečega „Cvetja sv. Frančiška“ (Fioretti di San Francesco, katero imenuje neki francoski pisatelj — Ozanam — junaško pesem (epopejo) frančiškanskega reda — dalje pisma sv. Frančiška in precej obširno življenje sv. Ludovika IX. patrona tretjega reda. Zlasti se bomo namreč ozirali na tretji red, katerega je namenil naš sv. oče za vse verne katoliške kristjane, ki ne morejo zapustiti sveta in v samostanskih redovih čisto Bogu se posvetiti, pa žele v svojem stanu prav po kerščansko živeti in večno zveličanje si zaslužiti. Kakor je znano, so bili blagega spomina papež Pij IX. tudi ud tega reda in ravno tako so tretjerednik tudi sadanji sveti oče Leon XIII., ki ta red visoko čislajo in vsem vernim, zlasti duhovnikom, živo priporočajo. Gotovo je torej vredno in koristno za vsakega katoličana tretji red natanjko poznati. Mi bomo v ta namen govorili obširneje o njegovi zgodovini, namenu, koristi itd. in bomo podali tudi vodilo tega reda v novi prestavi s potrebno razlago. Razen tega bo prinašalo „Cvetje“ različne druge večje in manjše spise — zlasti o češčenju brez madeža spočete Matere božje Marije, o češčenju sv. Jožefa itd. Sploh, kar more biti udom tretjega reda primerna dušna hrana, moglo bo dobiti prostora v našem listu.

Nikakor pa naj nihče ne misli, da mora biti v tretjem redu, kdor hoče ta list brati ali naročiti se nanj. Z naročenjem se tudi nihče nikakor naprej ne zaveže, da bo kedaj v tretji red stopil. Sploh smo list namenili vsemu vernemu slovenskemu ljudstvu, mladim in starim, bogatim in ubogim, učenim in priprostim, in upamo, da bo vsaki v njem dobil mnogo mikavnega in koristnega. Zato prosimo pomoči, razen naših redovnih bratov, zlasti častite duhovnike in tudi druge slovenske pisatelje, ki so udje ali prijatelji tretjega reda.

„Cvetje“ bo izhajalo z začetkom vsakega meseca v zvezkih po 32 (z zavitkom 36) strani v osmerki; velja pa za celo leto le 70 kr. enako za vse kraje naše domovine. Prosimo torej vse naše prijatelje, zlasti vso častito slovensko duhovščino, da bi ta list ljudstvu priporočila in blagovoljno tudi naročnine nabirati ne odrekla. Naročati pa se more zlasti tudi po zakristijah samostanov sv. Frančiška.

Ako bo našlo „Cvetje“ zadosti podpore in obilno število slovensveno izobraženih bravecev, prinašalo bo tudi na zavitku različne literarne zgodovinske ali jezikoslovne čertice ko znanstvene pojasnila in opazke k spisom, ki bodo stali v listu.

Novi naročniki se še sprejemajo; ali, da jim bomo za gotovo tudi s tem zvezkom mogli postreči, naj se oglasijo berž ko mogoče.

Kdor želi „Cvetje“ neposredno po pošti dobivati, naj natanjko naznani svoje ime, stanovanje, kraj in poslednjo pošto ter po poštni nakaznici pošlje naročnino podpisanemu opravištvu.

Opravištvu „Cvetja“
v frančiškanskem samostanu v Gorici (Görz).

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Presvitli cesar so odlikovali prečastitega gospoda prošta, dekana in župnika v Spodnjem Dravbergu, Koglnika Matevža, z viteškim križem Franc Jožefovega reda in s tim očitno pripoznali velike zasluge obče spoštovanega gospoda zlatomešnika in zvestega rodoljuba. Slava! — Premeščena sta čč. gg.: Mikuluš Ant. dosedanji provizor v Št. Jurji nad Zilo, za kaplana v Šmihel blizo Pliberka in ondotni kaplan, Matevšič Val. za farnega oskerbnika v Št. Danijel. Faro v Lipaljivesi bode oskerboval sosedni gosp. fajmošter Globočnik Jan. v Pontablji; Gospesvetsko faro pa ondotni kanonik, č. g. Mošič Mih.; faro v malem Št. Pavlju prevzame benedikt. O. Bernhard Wicher, dosedanji fajmošter v Št. Martnu in na njegovo mesto pa pride O. Pavelj Špehtl iz Št. Pavlja za fajmoštra v Št. Martinu v Gradnici. — Umerli so čč. gg.: Kandolf Ad., fajmošter v Lipaljivesi blizo Pontablja, Tavčar And. dekan in fajmošter v Gosposveti, O. Engelbert Passler, benediktinec in fajmošter v malem Št. Pavlju. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Ivančič je dobil župnijo v Nemškem Rovtu. Č. g. Godnič Jož. je postavljen za provizorja v Šempasu. — Č. g. Battavz B. je umerl. R. I. P.

Terzaška škofija. Čč. gg. korarji stolne cerkve so zbrali dr. Šusta za generalnega vikarja, ki bode vodil škofijo, dokler ne dobi novega škofa. Za ekonomu je izbran bivši škofov kaplan Flega P. Čast gg. kanonikom.

Lavantinska škofija. Č. g. Kandut Kristof je postal korar in župnik stolne cerkve v Mariboru. Č. g. stolni korar Herg Lov. je postavljen za vodja bogosl. semenišča. Č. g. Stranjšak M. je postal ud lav. konzistorija, č. g. Klobasa Fr. pa duhovni svetovalec; č. g. Zmavec župnik na Remšniku, č. g. Terjašek, prov. v Spodnji Poljskavi, č. g. Ostre J. v Vuzenici, Hajšek J. v Skalah. — Umerl je č. g. Kovačič Mart. kanonik. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Od deželnega odbora bil je za njegovega pooblaščenca v okrajnem šolskem svetu Radoljskem imenovan penz. voj. kaplan, g. Čarman Fr., ki je duhovnik Kerške škofije, pa stane v Mošnjah. — Umerla sta čč. gg. Jugovic A. župnik in Križaj Juri, dekan. R. I. P.!